

ΑΤΤΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Συνδρομή εν Ἑλλάδι ἐτ. δρ. 10. Ἑξάμ. δρ. 5. — Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ ἐτ. φρ. χρ. 12. Ἑξάμ. φρ. 6. — Τιμὴ φύλλου λ. 30. Ἐξωτερ. λ. 50.
Ἐκδίδεται δις τοῦ μηνὸς τῇ 15 καὶ 30. — Γραφεῖον ἐν ὁδῷ Φιλελλήνων ἀριθ. 24.

ΑΘΗΝΑΙ 15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1891

ΔΙΕΥΘΥΝΤΑΙ Ν. ΓΓΓΛΕΣΗΣ - Σ. ΠΟΛΕΜΗΣ

ΕΤΟΣ Δ' - ΑΡ. 5

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ

ἡ πρώτη ἑλληνικὴ βασιλόπουα, Μεγάλῃ Δούκισσα τῆς Ρωσσίας
(ἐκ τοῦ ἐν Πετροῦπόλει αὐτοκρατορικοῦ φωτογραφείου Α. Ραseti)

ΤΥΨΕΙΣ ΣΥΝΕΙΔΟΤΟΣ

Διήγημα

Ἡ συνειδησίς μου με τύπτει — μάς ἔλεγε ἐσπέραν τινα ὁ Ἀνδρέας Χαρίσιος — ἡ συνειδησίς μου με τύπτει καὶ με βασανίζει νύκτα καὶ ἡμέραν· δὲν εἰμπορῶ νὰ ἠσυχάσω, δὲν εἰμπορῶ ν' ἀναπαυθῶ. Νομίζω, ἂν σὰς τὰ διηγηθῶ ὅλα, πῶς θὰ ἐλαφρωθῶ ὀλίγον ἀπὸ τὸ βῆρος τῆς ψυχῆς μου.

Ἡγάπησα καὶ ἐγὼ μίαν φορὰν εἰς τὴν ζωὴν μου, μίαν φορὰν μόνον· ὕστερα δὲν ἐγύρισα πλέον νὰ κυττάξω γυναῖκα· τὰς ἐμίσησα ὅλας.

Τὴν πρωτοεῖδα εἰς ἓνα χορόν· τὸ ἐνθυμοῦμαι ὡς νὰ ἦτο αὐτὴ ἡ στιγμή. Τρία ἔτη ἐπέρασαν ἀπὸ τότε καὶ θαρρῶ πῶς τὴν βλέπω καὶ τώρα ἀκόμη με τὸ ἴδιον ἐκείνο φῶμα ποῦ τὴν ἐπρωτογνώρισα. Ἀπὸ μακρὰν δὲν μοῦ ἔκαμεν ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν· ὅταν ὅμως τὴν εἶδα νὰ χορεύη, ὅταν εἶδα ἐκεῖνο τὸ εὐλύγιστον σῶμα τῆς νὰ στρέφεται με ἐλαφροῦς κυματισμοῦς καὶ νὰ σύρεται χωρὶς νὰ βηματίζει, ὅταν εἶδα τὰ μάτια τῆς μισοκλεισμένα ἀπὸ τὴν ζάλην τοῦ βάλς καὶ τὴν ἠσθάνθην νὰ περᾶσῃ ἀπὸ κοντὰ μου, δὲν εἰσεύρω κ' ἔλαβε τὴ θαυμασμός, τί γοητεία με κατέλαβε. Ἡ μυρωδιὰ τῆς βιολέττας, τὴν ὁποῖαν ἔφερον ἐπάνω τῆς, διεχύθη εἰς τὸ πρόσωπόν μου τὴν στιγμήν ποῦ περνοῦσε, ὡσάν νὰ ἦτο ἀναπνοή τῆς ἡ μυρωδιὰ ἐκείνη. Τὴν ἠκολούθησα με τὸ βλέμμα μου καὶ δὲν ἐχόρταινα νὰ τὴν κυττάζω. Μία χάρις αἰθερία τὴν περιεκύκλωνε καὶ τὴν ἐστόλιζεν ἡ καστανὴ τῆς εὐμορφία· ἦτον εὐσῶμος, λυγρὴ· τὰ μάτια τῆς διαπεραστὰ ὡς μάτια φιδίου· τὰ χεῖλα τῆς παχέα.

Ἐζήτησα νὰ συστηθῶ καὶ τὴν ἐπλησίασα καὶ τὴν ἐγνώρισα. Ἀπὸ τὴν κούρασιν τοῦ χοροῦ ἡ ἀναπνοή τῆς ἦτο βαθεῖα καὶ τὸ μισόγυμνα στήθη τῆς ἐξωγκοῦντο καὶ ἐκυμάτιζαν καὶ ἐξεχειλίζαν ἀπὸ τὸν κορσὲ τῆς. Ἡ φωνὴ τῆς, μελωδική, διεκόπτετο κ' ἐκείνη.

— Βλέπετε, μοῦ εἶπε, πόσον με πειράζει ὁ χορὸς;

καὶ ἦνοιξε τὴν ἐδαντάλλαν τῆς. Καὶ ὅσον μοῦ ὠμίλει καὶ ὅσον ἐκινεῖτο καὶ ὅσον ἀερίζετο, τὸ ἄρωμα τῆς βιολέττας ἐπλημύριζεν ὀλόγυρά μου καὶ μ' ἐμέθυε.

Ἀπὸ τότε ἔτρεχα παντοῦ ὅπου ἤλιπιζα νὰ τὴν ἴδω, ἔδωτα ἀπὸ μακρὰν. Αὐτὸ κατ' ἀρχάς· ὕστερα ὅμως ἔχασα τὴν ἡσυχίαν μου, ἔχασα τὴν εὐθυμίαν μου. Τὴν ἐσυλλογιζόμην ἀκαταπαύστως καὶ δὲν εἰμποροῦσα πλέον νὰ ἐργασθῶ. Ἡσθάνομην ἓνα βῆρος εἰς τὴν καρδίᾳ μου ὡσάν νὰ ἦτο ὀλόκληρος μέσα ἐκεῖ. Καὶ ἦτον ἀληθινά. Ὁ νοῦς μου, κουρασμένος ἀπὸ τὴν σκέψιν καὶ ἀπὸ τὰς συχνὰς ἀγρυπνίας, ἀφήρειτο αἰωνίως καὶ ἡ ἀφαιρέσις αὐτὴ μοῦ ἔφερε τὴν ἀεργίαν καὶ τὴν γλυκεῖαν μελαγχολίαν τῆς προσδοκίας.

Ὁ σύζυγός τῆς ἔλειπεν, ἦτο εἰς τὴν

Κωνσταντινούπολιν. Ἄν ἦτο ἐδῶ ὁ σύζυγός τῆς, ἂν τὴν ἐδλεπα μαζὶ του, θὰ διέκρινα ἴσως τὸ τεῖχος, τὸ ὁποῖον μ' ἐχώριζεν ἀπ' αὐτῆς, καὶ θὰ προσπλαθοῦσα νὰ θεραπευθῶ, τότε, ὅτε ἦτον ἀκόμη καιρὸς. Ὅταν ἐπέστρεψεν ἐκεῖνος, ἦτο πλέον ἀργά· τὸ φαρμάκι εἶχε περάσει εἰς ὅλας τὰς φλέβας του, εἶχε γίνει ἓνα μετὸ αἷμα του.

Δὲν παρήλαθε πολὺς καιρὸς καὶ κατῶρθωσα νὰ σχετισθῶ περισσότερον μαζὶ τῆς, νὰ πηγαίνω εἰς τὸ σπίτι τῆς, κατ' ἀρχὰς δι' ἀπλῆν ἐπίσκεψιν, τυπικὴν, κατόπιν ὅμως συχνότερα· καὶ ἐμένεμεν ὥρας ὀλοκλήρους μαζὶ καὶ πολλάκις μόνοι, οἱ δύο μας. Καὶ ὁ τόνος τῆς φωνῆς μας καὶ τὰ προσηλωμένα βλέμματα καὶ τὰ ἀκαίρα μειδιάματα, ὅλα, ὅλα ἐφάνεροναν τί ἐκρυπτε μέσα ἡ καρδίᾳ μας. Τρεῖς μῆνες ἐπέρασαν ἔτσι, χωρὶς νὰ τολμῶ νὰ τῆς ὁμολογήσω τὸ αἰσθημὰ μου· μ' εἶχεν ἐννοήσει ὅμως καὶ τὴν εἶχα κ' ἐγὼ ἐννοήσει κ' ἐτυραννοῦμεθα καὶ οἱ δύο μας, ἕως ὅτου μίαν ἡμέραν ἐξεχειλίσεν ὁ ἔρωσ μου.

*

Ἦτο, ἐνθυμοῦμαι, κυριακὴ βράδυν. Ὅκτῶ ἡμέρας ἔλειπεν εἰς τὴν ἐξοχὴν, εἰς μίαν συγγενικὴν τῆς οἰκογένειαν καὶ δὲν τὴν ἐδλεπα καθόλου. Ἐπρόκειτο νὰ ἐπιστρέψῃ τὴν παραμονὴν, ἀλλ' ἐπειδὴ τὰς κυριακάς δὲν ἔμενε ποτὲ μόνη, ἐπερίμενα νὰ βραδυάσῃ. Τί ὑπέφερα αὐτὰς τὰς ὀκτῶ ἡμέρας! Ἐπερνα τῆς ἐρημιαῖς διὰ νὰ τὴν συλλογιζώμαι ἡσυχος, διὰ νὰ μὴ βλέπω τὸν κόσμον ὅπως δὲν τὸν ἐδλεπε κ' ἐκείνη, διὰ νὰ βλέπω τὰ δένδρα καὶ τὰ μονοπάτια ὅπως τὰ ἐδλεπε κ' ἐκείνη· καὶ ὅσον μακρύτερα ἐπληγαίνα, τόσον ἐγέμιζεν ἡ καρδίᾳ μου. Πρέπει ν' ἀγαπᾷ κανεὶς διὰ νὰ ἐννοήσῃ τί θέλητρα ἔχει ἡ ἐξοχή. Τότε τὰ δένδρα ποῦ ψιθυρίζουν καὶ τὰ πουλιά ποῦ κελαϊδοῦν καὶ τὸ νεράκι ποῦ μουρμουρίζει καὶ τ' ἀνθὴ ποῦ μισχοβολοῦν σοῦ ἐνθυμίζουν τὸ ἀγαπημένον σου πρόσωπον καὶ τὸ ἀργυροφάνον γέλιο του. Βλέπεις ἓνα σπιτάκι μακρὸν ἀπὸ τ' ἄλλα, μοναχικόν, ἡσυχον, κρυμμένον πίσω ἀπὸ θεώρατα δένδρα, καὶ τὸ ἐπιθυμεῖς καὶ τὸ λακταρᾷς καὶ ζηλεύεις ἐκείνους ποῦ τῶχουν. Καὶ λέγεις μετὸν νοῦν σου: Νά, ἐκεῖ μέσα πρέπει νὰ ζήσω μαζὶ τῆς, ἐκεῖ μέσα νὰ κρῖψωμεν τὸν ἔρωτά μας ἀπὸ τὴν κακογλωσσίᾳ καὶ ἀπὸ τὰ ζηλιάρικα μάτια τοῦ κόσμου, νὰ ζήσωμεν ἀσχημονημένοι καὶ εὐτυχεῖς. Καὶ τὸ κυττάζεις τὸ σπιτάκι αὐτὸ καὶ ὀλόκληρος βίος ἐκτυλίσσεται μέσα εἰς τὸν νοῦν σου. Ἐκλέγεις τὴν θέσιν ποῦ θὰ κάθῃσαι μαζὶ τῆς τὸ βράδυν· τὴν σκιάδα ποῦ θὰ κάθῃσαι τὴν ἡμέραν· τοποθετεῖς μετὸν νοῦν σου τὸ τραπέζι ποῦ θὰ πίνετε πρῶτ — πρῶτ τὸ γάλα σας· ἀκόμα καὶ τὸν κηπουρὸν ποῦ θὰ καλλιεργῇ τὸν κήπον σας καὶ

αὐτὸν ἀκόμα τὸν ἐκλέγεις, νὰ εἶνε γέμρος, νὰ μὴν ἀνακατεύεται ἔς τῆς ξέναις ἀγάπαις.

Αὐτὰ ἦσαν τὰ ὄνειρά μου ὅταν δὲν τὴν ἐδλεπα. Ἐμετροῦσα τὰς ἡμέρας καὶ τὰς ὥρας ὡς νὰ ἔλθῃ ἡ κυριακὴ νὰ τὴν ξαναἴδω. Καλλίτερα νὰ μὴν ἐξημέρουνε ποτὲ ἐκεῖνη ἡ ἡμέρα.

Ὅσον ἐπλησίαζα εἰς τὸ σπίτι τῆς, τόσον ἔτρεμαν τὰ γόνατά μου, ἀπὸ φόβον μήπως μοῦ εἴπῃ ὁ ὑπηρετικὸς ὅτι δὲν ἐπέστρεψεν ἀκόμη ἀπὸ τὴν ἐξοχὴν. Εἶχεν ἐπιστρέψῃ ὅμως.

— Ἐσυνείδησα πολὺ τὴ συντροφίᾳ σας, μοῦ εἶπε, καὶ ἐπληττα φοβερὰ ἔς τὴν ἐξοχή· ἓνας λόγος ποῦ ἐπέστρεψα γρηγορότερα εἰσθε καὶ σεῖς.

Τα εἶπεν αὐτὰ μετὸς ἀπλότητα, μετὸς ἀφέλειαν! καὶ ἀμέσως ἠλλάξεν ὀμιλίαν ὡς νὰ μὴν εἴπῃ τίποτε· ὡς νὰ μὴν ἐννοοῦσεν εἰς ποῖον ὠκεανὸν εὐτυχίας μ' ἐπνίγην ἐμένα.

Δὲν ἤκουα πλέον ἄλλα· οἱ λόγοι τῆς ἐκείνοι εἶχον καταλάβει ἐξ ἀπροόπτου τὸ πνεῦμα μου καὶ τίποτε δὲν εἰμποροῦσα νὰ σκεφθῶ. Ἐμένα ἐκεῖ, ἀφηρημένος, καὶ τὴν ἐδλεπα εἰς τὰ μάτια, ἀφωγος. Διὰ νὰ μοῦ τὰ εἴπῃ αὐτά; διὰ νὰ μοῦ δώσῃ τὸ θάρρος ἐκεῖνο τῶν δειλῶν, τὸ ὁποῖον, ὅταν ἔρχεται, εἶνε χεῖμαρρος ἀκατάσχετος; Μοῦ ἦρχετο νὰ ὀρμήσω ἐπάνω τῆς, νὰ τὴν ἀγκαλιάσω, καὶ με ἀτελεῖωτα λόγια νὰ τῆς εἴπω πόσον τὴν ἀγαπῶ, πόσον τὴν λατρεύω!

Ὅλας αὐτὰς τὰς ὀρέξεις τοῦ πάθους μου τὰς ἐνόησεν ἐκείνη· τὰς εἶδε ζωγραφισμένας εἰς τὸ βλέμμα μου καὶ εἰς τὴν ταραχὴν μου· ἐνόησε μετὸς πόσῃ δυνάμει τὴν ἀγαποῦσα καὶ μία ἐγωϊστικὴ χαρὰ ἔλαμψεν εἰς τὸ πρόσωπόν τῆς. Ἡ σιωπὴ μου τῆς ἔδινεν ἐλπίδας. Ἐσιώπησε καὶ αὐτὴ, μετὸς βλέμμα τῆς καρφωμένον ἐπάνω μου, καὶ εἰς τὰ χεῖλα τῆς διεκρίνετο ἀκόμη ἓνα ἀσχημονημένον μειδίαμα.

— Τί ἔχετε λοιπόν; μοῦ εἶπεν ἐπὶ τέλους· γιατί δὲν μοῦ μιλεῖτε;

— Τί θέλετε νὰ σὰς πῶ;

— Πῶς ἐπεράσατε αὐταῖς ὅλαις ταῖς ἡμέραις ποῦ ἔλειπα;

— Πῶς ἐπέρασα; μ' ἐρωτᾶτε πῶς ἐπέρασα!

Καὶ διὰ μιάς, χωρὶς νὰ τὸ αἰσθανθῶ, χωρὶς νὰ εἰσεύρω τί λέγω, χωρὶς νὰ εἰσεύρω τί κάμνω, ἦρπασα τὴν χεῖρα τῆς καὶ τὴν ἔφερα εἰς τὰ χεῖλα μου:

— ὦ! ἐφώναξα, δὲν εἰμπορῶ πλέον νὰ κρατηθῶ! σ' ἀγαπῶ ὡς τρελλός· μὴ θυμῶνης· δὲν γυρεύω τίποτε ἀπὸ σένα, ἐντελῶς τίποτε. Τὸ ξεύρω πῶς δὲν εἶσαι ἐλευθερὰ, τὸ ξεύρω πῶς δὲν πρέπει νὰ μ' ἀγαπήσῃς, πῶς δὲν εἶμαι ἀξίος νὰ μ' ἀγαπήσῃς· θέλω μόνον νὰ μάθῃς πόσο σ' ἀγαπῶ καὶ πόσα ὑποφέρω γιὰ σένα καὶ τί ἄκρυσά χύνω ὅταν εἶμαι μακρὰ σου. Μ' ἐρωτᾷς πῶς ἐπέρασα ὅταν ἔλειπες ἔς

τὴν ἐξοχή; ἔπαιρνα τῆς ἐρημιαῖς κ' ἐμετροῦσα τῆς ὥραις ὡς ποῦ νὰ σὲ δῶ νὰ γυρίσης; τί ἄλλο νὰ κάνω; τί ἄλλο νὰ κάνω; Ὅλο τὸν κόσμον τὸν ἀποφεύγω ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποῦ σὲ πρωτογνώρισα· ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκεῖνη δὲν κάνω τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ σὲ συλλογίζωμαι αἰωνίως· οὔτε ἐργάζομαι πλέον, οὔτε τίποτε. Κανείς δὲν εἰμπορεῖ ν' ἀγαπήσῃ ὅπως σ' ἀγαπῶ ἐγὼ ἐσένα, κανείς!...

Καὶ ὅσον τῆς ἔλεγα αὐτὰ τόσον ἐπληστάζα κοντὰ τῆς, κοντὰ τῆς, ὡς ποῦ τὰ χεῖρά μου ἤγγισαν τὰ χεῖρά τῆς. ὦ! τί ριγὸς ἦτον ἐκεῖνο, τί πύρινον ριγὸς! μία φωτιά ἐκαίε μέσα ἔς τὸ μυαλό μου καὶ ἡ καρδιά μου ἐκτυποῦσε δυνατὰ.

Τότε μόνον ἐκεῖνη ἐζήτησε ν' ἀπομακρυνθῆ.

— Εἶνε κακό, μοῦ εἶπε, αὐτὸ ποῦ κάνομε, εἶνε πολὺ κακό!

Καὶ ἐσὴκώδε τὰ μάτια τῆς, βουρκωμένα, πρὸς τὴν στέγην, ὡς νὰ ἐβλεπεν ἐκεῖ ζωντανὴν τὴν συνείδησιν τοῦ καθήκοντος. Ἦτο κακὸν αὐτὸ ποῦ ἐκάναμεν, ναί, ἦτο κακὸν, ἀλλὰ μ' αὐτὰ τὰ λόγια τῆς, χωρὶς νὰ τὸ θέλει ἴσως, μοῦ ἐφάνερον ἐνὶ καὶ αὐτὴ ἦτο συνέννοχος· καὶ τὰ λευκὰ τῶν ματιῶν τῆς, ποῦ ἦστραπτον εἰς τὸ φῶς τῆς λάμπας, πνιγμένα εἰς τὰ δάκρυα τοῦ πόθου, καὶ τὰ χεῖρά τῆς τὰ μισανσιγμένα καὶ κατακόκκινα καὶ ἡ ἀναπνοή τῆς ἡ βαθεῖα, ὅλα, ὅλα μοῦ ἐφάνερον ἐνὶ καὶ αὐτὴ ἦτο συνέννοχος.

Ποῦ νὰ σκεφθῶ καθῆκον ἐκεῖνην τὴν στιγμήν! Ἡ καλλονή τῆς ἡ προκλητικὴ καὶ ἡ πεποίησις ὅτι καὶ αὐτὴ συνεμερίζετο τὴν ἐπιθυμίαν μου, νῦξανον τὸ θάρρος μου, ὡς ποῦ ἡ μέθη τῶν αἰσθήσεων μ' ἔφερε καὶ πάλιν κοντὰ τῆς. Τὴν ἔσφιξα ἔς τὴν ἀγκαλιά μου καὶ ὄλην τὴν δύναμιν τῆς ἀγάπης μου καὶ ἠσθανόμην τὸ σῶμα τῆς νὰ παραλύη...

Ἦσαν πλέον μεσάνυκτα περασμένα. Ὁ δρόμος ἀπ' ἐξω ἦτο ἐρημος, τὸ σπῆτι μέσα ἠδύχον καὶ σωπηλόν, ὅλα τριγύρω μας ἀφωνα καὶ τυφλά, καὶ μόνον τὸ μεγάλο ρολόγι, ποῦ ἦτο κρεμασμένον εἰς τὸν τοῖχον, ἐμετροῦσε, μὲ τὰ μονότονά του τικ-τάκ, τὰς στιγμὰς τῆς εὐτυχίας μας.

✱

Ἀπὸ τὴν ἐσπέραν ἐκεῖνην ἤμην ἰδικός τῆς, σκλάβος τῆς, πράγμα τῆς. Δὲν ἐξουσίαζα πλέον τὴν θέλησίν μου, ὁ ἐγωϊσμός μου εἶχεν ἐξαφανισθῆ, ἡ ὑπαρξίς μου ὀλοκλήρη ἦτο δεσμευμένη καὶ ὀγγμένη εἰς τὰ πόδια τῆς. Ἐζοῦσα, ἀνεπνεα μόνον δι' αὐτὴν. Δὲν ἐλήγαινα πουθενά, δὲν ἔκαμνα τίποτε, δὲν ἐεργάζομην καθόλου· τὴν ἡμέραν ἦτο ἡ μόνη μου σκέψις, τὴν νύκτα ἦτο τὸ μόνον μου ὄνειρον.

Δὲν εἰμπορῶ ὅμως ν' ἀρνηθῶ πῶς μ' ἀγαποῦσε κ' ἐκεῖνη, εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦλάχιστον· ἔκαμνε θυσιάς δι' ἐμὲ ποῦ καμμία ἄλλη δὲν θά τὰς ἔκαμνε· ὑπερπιδούσε τόσα προσκόμματα, παρέδλεπε τόσους κινδύνους, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ μὲ ἴδῃ, διὰ νὰ μείνῃ ὀλίγην ὥραν μαζῆ μου.

Τὴν εἶχαν ἐννοήσει πῶς μ' ἀγαποῦσε καὶ τῆς ἔλεγον τόσα ἐναντίον μου, διὰ

νὰ τὴν κάμουν νὰ μὲ ἀπιδίωσῃ· ἐξέθαπταν καὶ τῆς διηγοῦντο κάτι παλαιούς μου ἔρωτας, κάτι ψεύτικαις ἀγάπαις μου, διὰ νὰ κινήσουν τὸν ἐγωϊσμόν τῆς καὶ νὰ τὴν κάμουν νὰ μὲ μισήσῃ. Αὐτὴ ἐμπρὸς τῶν ἐπροσποιεῖτο ἀδιαφορίαν· ἀλλ' ὅταν ἔμενε μόνη, ἔκλαιε σάν παιδί. Καὶ ὅμως δὲν εἶ ἀπίστευον αὐτὰ ὅλα ποῦ τῆς ἔλεγαν, δὲν τὰ ἐπίστευε, διότι εἴξευρε, διότι ἐβλεπε πόσον τὴν ἐλάτρευα.

Ἄχ! μ' ἐκάματε ἀπόψε νὰ θυμηθῶ τὴν εὐτυχεστέραν ἐποχὴν τοῦ βίου μου, τὴν μόνην ἐποχὴν ποῦ ἐζῆσα ἀληθινά. Πρὶν νὰ τὴν γνωρίσω, τὰ αἰσθήματά μου ἦσαν παιγνίδια, καὶ ἀνοστα μάλιστα παιγνίδια· ὅταν τὴν ἐγνώρισα, ὅταν τὴν ἠγάπησα, τότε μόνον ἐνόησα τί μεγάλην εὐτυχία εἶνε ν' ἀφοσιούται κανεὶς δαόκληρος εἰς μίαν γυναῖκα καὶ νὰ υποφέρῃ δι' αὐτὴν· νὰ τὴν ἀγαπᾷ καὶ ν' ἀνταγαπᾶται· νὰ αἰσθάνεται ὅτι αὐτὸς ἀπασχολεῖ τὸν νοῦν τῆς καὶ τὰς σκέψεις τῆς. Νὰ τῆς ἀνοίγῃ τὴν καρδιά του καὶ νὰ τῆς διηγεῖται ὀλοκλήρον τὸν βίον του, στιγμὴν πρὸς στιγμὴν· κ' ἐκεῖνη νὰ μὴ τοῦ κρύπτῃ τίποτε, νὰ μὴ ἔχη κανένα μυστικὸν ἀπέναντί του. Νὰ μὴν ὑπάρχῃ χωριστὴ σκέψις, χωριστὴ θέλησις· νὰ εἶνε ἓνα καὶ οἱ δύο τῶν.

Αὐτὴν τὴν εὐτυχίαν τὴν ἀπύλαστα ἐγὼ τρεῖς ὀλοκλήρους μῆνας. Ἐβλεπόμθα συχνότατα, ἄλλοτε εἰς τὸ σπῆτι τῆς καὶ ἄλλοτε ἐξω. Ἐνίοτε ἀκάμομεν καὶ ἐξοχικούς περιπάτους ἐφ' ἀμάξης· ἐκλείναμεν τὰ σκονισμένα γυαλιὰ τῆς ἀμάξης, διὰ νὰ μὴ τὴν βλέπουν ἀπὸ τὸν δρόμον καὶ τὴν γνωρίζουν, καὶ ἐδίναμεν ἀδιαφόρως μίαν διεύθυνσιν εἰς τὸν ἀμαξᾶ· ἔστην Κολοκυνθοῦ, ἔστη Πατήσια, ὅπουδῆποτε, δὲν μᾶς ἔμελε ποῦ. Τί φόβους ποῦ εἶχε μέσα εἰς τὴν ἀμαξάν! ἀλλὰ καὶ τί γέλια ποῦ ἐκάμαμεν κ' ἐκεῖνη κ' ἐγὼ! Ἐκρατούμεθα σφικτὰ ἀπὸ τὸ χέρι, σφικτὰ, σφικτὰ, καὶ ἐλέγαμεν τόσα γλυκὰ λόγια βγαλμένα ἀπὸ τὴν καρδιά μας, τόσα ὄνειρα τῆς ἀγάπης μας, τόσας ἐλπίδας παντοτεινῆς εὐτυχίας!

Δύο ἢ τρεῖς φορές εἶχεν ἐγερθῆ μέσα μου ἡ συνείδησις τοῦ κακοῦ, εἰς τὸ ὁποῖον τὴν ἐξέθετα καὶ τὸ ὁποῖον ἀπὸ λάμβανα κ' ἐγὼ μαζῆ τῆς. Συνησθάνομην τὴν θέσιν μου καὶ τὴν θέσιν τῆς καὶ ἠσχανόμην ἀπέναντι καὶ τοῦ ἑαυτοῦ μου ἀκόμην. Τότε, εἰς μίαν στιγμήν μετανοίς, ἀπεφάσιζα νὰ τὴν ἀποψύγω, νὰ τὴν λησμονήσω, νὰ τὴν κάμω νὰ μὴ λησμονήσῃ κ' ἐκεῖνη. Ἀλλὰ ποῦ ἡ θέλησις! Ὅταν τὴν ἐβλεπα πάλιν, ἐπέητα εἰς τὰ πόδια τῆς καὶ ὁ ἔρωσ μου ἐξεδηλοῦτο θερμότερος ἀκόμην. Εἶδετε ποτὲ κανένα ποτάμι ὅταν τὸ κλείνουν κάποιον καὶ ἐμποδίζουν τὸ ρεῦμα του νὰ τρέξῃ; εἶδετε πῶς μαζεύονται ἐκεῖ ὅλα τὰ νερά του καὶ πῶς φουσκόνουν καὶ μὲ πόσῃ ὀρμῇ χύνεται, ὅταν μὲ τὴν δύναμιν του ρίξῃ τὸ πρόσκομμα ποῦ τὸ κλείνει; τόσον ὀρμητικὸς ἦτο καὶ ὁ ἔρωσ μου, ὅταν ἐκρήμνιζε τὸ πρόσκομμα τῆς συνειδήσεως. Καὶ μὲ αὐτὰς τὰς ὀρμὰς τοῦ ἔρωτός μου ὁ ἐγωϊσμός τῆς ἐφθάνε εἰς τὸ κατακόρυφον. «Ἄχ! τί ὠραία ποῦ ξέρεις ν' ἀγαπᾶς!» μοῦ ἔλεγε μίαν ἡμέραν «τί εὐτυχῆς ἐγὼ ποῦ μ' ἀγαπᾶς ἐτσι!»

Δὲν εἶχε γνωρίσει ἔως τότε τὸν ἀληθινὸν ἔρωτα καὶ ἐδιψοῦσεν ἡ καρδιά τῆς. Ποῦ νὰ τὸν εὑρίσκε τὸν ἔρωτα; εἰς τὰ σαλόνια; Μεταξὺ ὄλων ἐκείνων τῶν σαλῶν νέων τοῦ θυμοῦ, κανεὶς δὲν εἶνε ἱκανὸς νὰ τὸν αἰσθανθῆ, ἢ, καὶ ἂν εἶνε, κανεὶς δὲν ἔχει τὴν χάριν νὰ δώσῃ εἰς μίαν γυναῖκα νὰ ἐννοήσῃ τί ἔρωτα εἶνε ἀξία νὰ ἐμπνεύσῃ. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν σύζυγόν τῆς, αὐτὸς εἶχεν ἄλλας ἀσχολίας καὶ δὲν τοῦ ἔμενε καιρὸς νὰ τῆς ἀνοίγῃ τὴν καρδιά του.

Ἀλλὰ, τί τὰ θέλετε; αὐτὴ ἡ ὑπερβολικὴ μου ἀγάπη, αὐτὰ αἱ φλογερὰ ἐκδηλώσεις τοῦ ἔρωτός μου ἦνοιξαν ἐμπρὸς τῆς νέους ὀρίζοντας ἀπολαύσεων καὶ ἡ συναισθησις τῆς λατρείας μου τὴν ἔκαμεν ὑπερήφανν. Ἦρθε νὰ ἐννοήῃ τὴν δύναμιν τῆς, ἤρχισε νὰ αἰσθάνεται τὴν ὑπεροχὴν τῆς ἀπέναντι τῶν ἄλλων γυναικῶν. Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι ἦτον ὠραία. Ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἀνδράρια μὲ τὰ κούφια κεφάλια, ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ γαντοφόροι πίθηκοι μὲ τοὺς φαντακτεροὺς λαιμοδέτας, τὴν περιεκύκλωναν ὅπου καὶ ἂν ἐπήγαινε, καὶ τῆς ἔλεγον χίλιαις χλιαραῖς ἀνοησίας· προσπαθοῦσαν νὰ ἐντείνωσιν τὰ χαλαρὰ νεῦρα τῶν διὰ νὰ εἰμπορέσουν νὰ τῆς μεταδώσουν τὰ πρόστιχα αἰσθήματά των· ἐξαχθάναν τ' ἀραχνιασμένα μυαλά των, διὰ νὰ εὑρουν καμμίαν λέξιν, καὶ ἐπὶ τέλους κατέφευγαν εἰς ἀσχρολογίας. Αὐτὰ μοῦ τὰ διηγεῖτο ἡ ἴδια καὶ τοὺς ἐπερίπαιζεν· ἀλλ' ὅσον καὶ ἂν τοὺς ἐπερίπαιζεν, ἦτο καὶ αὐτὴ γυναῖκα τῶν σαλονιῶν καὶ ἐκολλακεῖτο καὶ ἐνθουσιάζετο μὲ τὰς ὑποκλίσεις των. Τὸ εἶχα ἐννοήσει αὐτό, ἀλλὰ τί εἰμποροῦσα νὰ κάμω; τῆς παρεπονέθην πολλάκις, τῆς ἔδωκα πολλάκις νὰ ἐννοήσῃ πόσον μ' ἐτυραννοῦσε μὲ τὴν φιλαρέσκειάν τῆς. Μ' ἐκύτταζε τότε μὲ ἀπορίαν καὶ μοῦ ἔλεγε ξεκαρδισμένη ἀπὸ τὰ γέλια: «Μὴν εἶσαι παιδί, καὶ μὲνε· μὴν κἀνης σάν παιδί».

Καὶ ἐγὼ τὴν ἐπίστευα, καὶ τῆς ἐζητοῦσα μάλιστα συγγνώμην διὰ τὰς ὑποψίας μου. Ἐν τούτοις ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν τὴν ἐβλεπα διαφορετικὴν· ἤρχισε νὰ γίνεαι ἐπιθυλακτικὴ, ἤρχισε νὰ φοβεῖται. Μοῦ ἔλεγε ὅτι ἡ τὰδε κυρία μᾶς ὑποπτεύεται, ὁ τὰδε κύριος, εἰς μίαν συναναστροφῆν, ἐπέταξε μερικούς ὑπαιγιμούς διὰ λογαριασμόν μας. Μοῦ συνῆστα περισσότεραν προφύλαξιν, καὶ ἐγὼ τὴν ὑπήκουα τυφλῶς καὶ ἀπέδιδα τὴν ἐλαφρὰν τῆς ψυχρότητα εἰς τοὺς φόβους τῆς. Ἐτρεμα μὴ τὴν χάσω.

✱

Ἐν τῷ μεταξὺ ἐπέστρεψε καὶ ὁ σύζυγός τῆς ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἡ ναγκάσθημεν ν' ἀραιώσωμεν τὰς συνεντεύξεις μας.

Ἐπέρασεν ἓνας μῆνας χωρὶς νὰ τὴν ἴδω. Ὅταν συννηντήθημεν, ἐρρίθη εἰς τὴν ἀγκαλιά μου καὶ μὲ δάκρυα μοῦ διηγεῖτο τί ὑπέφερε τόσας ἡμέρας ποῦ δὲν μ' ἐβλεπε καὶ τί ἐπιθυμίαν εἶχε νὰ μὲ ἴδῃ. Πρῶτην φοράν τὴν ἐβλεπα τόσον θερμὴν καὶ δὲν εἴξευρα ποῦ ν' ἀποδώσω αὐτὴν τὴν παραφορὰν τῆς ἀγάπης τῆς. Ὅταν ἐχωρίσθημεν, ἤμην τόσον πεπεισμένος εἰς

τὸν ἔρωτά της ὥστε ἐπῆρα ὄλους τοὺς ἐρημικοὺς δρόμους διὰ νὰ μὴ συναντήσω κανένα καὶ μ' ἀπιστοσύνη ἀπὸ τὰ μαγευτικά μου ὄνερα· ἐμύριζα τὰ χέρια μου, ἐμύριζα τὰ ἐνδύματά μου καὶ ἠσθανόμην τὴ μυρωδιὰ τῆς βιολέττας, ἡ ὁποία εἶχε μεταδοθῆ ἀπ' αὐτήν, τὴ μυρωδιὰ τῆς βιολέττας, τὴν ἀγαπνήμεν τῆς μυρωδιᾶς.

Ἄκου ἑπτὰς ἡμέρας κατόπιν, διηρχόμην τὴν ὁδὸν Λυκαβητοῦ. Μόλις ἐπλῆσισα εἰς τὸ ταχυδρομεῖον εἶδα τὸν ὑπρέτην της νὰ τρέχη κατ' ἐπάνω μου. Ἐκρατοῦσε μίαν ἐπιστολὴν καὶ δὲν ἐφθάνεν ὁ δυστυχῆς νὰ τὴν ῥίψει εἰς τὴν θυρίδα.

— Μοῦ κάνετε τὴ χάρι, μοῦ εἶπε νὰ ῥίξετε αὐτὸ τὸ γράμμα;

Ἐκύτταξα τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἐγνώρισα τὸν γραφικὸν της χαρακτῆρα.

Δέκα σφαιραὶ ἂν ἐπιπτον ἐπάνω μου ἐκείνην τὴν στιγμὴν δὲν θὰ ἠσθανόμην τόσον κλονισμόν. Ἡ ἐπιστολή της ἀπειθύνητο εἰς ἓνα κάποιον κύριον, μὲ τὸν ὅποιον τὴν ὑποπτεύομην πρὸ πολλοῦ.

— Καλὰ, εἶπα εἰς τὸν ὑπρέτην, μὴν πῆς τῆς κυρίας σου ὅτι δὲν ἐφθάνει.

Καὶ ἐπροσποιήθην ὅτι τὴν ἔρριψε εἰς τὴν θυρίδα. Ὁρμεμψύτως ἐκίνησα διὰ τὸ δωμάτιόν μου, μὲ τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὸ χέρι μου. Ἀχ! ναί, ὅ,τι ὑποπτεύομην ἤτο ἀληθές! ἤνοιξα τὴν ἐπιστολὴν καὶ εἶδα τὴν προδοσίαν της μὲ κάτι γράμματα τόσον μεγάλα! «Αἰτριον τὸ πρῶν θὰ εἶμαι μόνη, τοῦ ἔλεγε· θὰ σὲ περιμένω εἰς τὰς δέκα ἀκριβῶς». Δὲν εἰμπορῶ νὰ σὰς περιγράψω τὴν ἡσθάνθην· ἔρριψθην εἰς ἓνα κάθισμα, διότι τὰ γόνατά μου ἔτρεμαν καὶ δὲν εἰμποροῦσαν νὰ κρατήσουν τὸ σῶμα μου· τὸ αἷμα μου ὄλον εἶχε ἀνέβη εἰς τὴν κεφαλὴν μου.

Πόσον ὤραν ἔμεινα ἐκεῖ, δὲν εἰξεύρω. Ὅταν συνῆλθα, τὸ δωμάτιόν μου ἤτο σκοτεινὸν καὶ ἐπιγόμενον ἐκεῖ μέσα· ἐνόμιζα πῶς ὄλον αὐτὸ τὸ σκότος ἐδγαίνεν ἀπὸ τὴν καρδιά μου. ἤνοιξα τὸ παράθυρον καὶ ἐστάθην ἐκεῖ ὀρθὸς καὶ ἦρχισα ν' ἀναπνέω μὲ ὄλην τὴν δύναμιν τῶν πνευμόνων μου.

Τὰ φανάρια τοῦ δρόμου μοῦ ἐκουνοῦσαν ταῖς ἡμετέρας γλώσσαις τῶν ὡς νὰ μ' ἐπερρίπαιζαν κ' ἐκεῖνα.

*

Θεέ μου, τί ὑπέψρα! ἠσθανόμην κάτι μέσα μου ποῦ ἀνέβαινε εἰς τὸν λάρυγγά μου καὶ ἠθελε νὰ μὲ πνίξῃ· ἤτο βαρειά ἡ καρδιά μου, βαρειά σὰν μολύβι· φουσκωμένη, ξεχειλισμένη. Ὅλην τὴν νύκτα ἔμεινα ἀγρυπνος· ὁ ὕπνος δὲν πηγάνει σὲ μάτια δακρυσμένα, δὲν θέλει νὰ βρέχεται.

Μόνος ἐκεῖ, κατόμωνος, μὲ τοὺς πικροὺς μου λογισμοὺς, ἔφερα τὸν νοῦν μου εἰς τὸ παρελθόν ἐδλεπα μέρη ἠγαπνέμενα, ἤκουα λέξεις ποῦ μ' ἐκαμαν ἀλλοτε ν' ἀνατριχιάζω ἀπὸ ἠδονῆν. Ἐπείτα ἤρχετο ἡ ζηλοτυπία, αὐτὴ ἡ καταρραμένη ζηλοτυπία· τὸν συλλογίζεται; τὸν ἐνθυμεῖται; Ἐπαιρνα τὴν ἐπιστολὴν της καὶ τὴν ἐδιάβαζα καὶ πάλιν, τὴν ἐδιάβαζα μὲ βουρκωμένα μάτια καὶ τὰ γράμματα μοῦ ἐφαίνοντο διπλά, θολά, ὡσὰν νὰ ἤμην μεθυμένος. Ὁ ἐγωισμὸς μου ἐξανίστατο

ἀγριος καὶ μ' ἐκαμνε νὰ τὴν ὑβρίζω μὲ τὰ προστυχότερα λόγια· ἠσθανόμην ἀκατάσχετον δύναμιν εἰς τὰ χέρια μου· ἐσθίγκα τοὺς γρόνθους μου ὡς νὰ ἠτοιαζόμην νὰ παλέψω· ἂν τὴν εἶχα ἐκεῖ, θὰ τὴν ἐπνίγα... καὶ θὰ ἐσκοτονόμουν κ' ἐγὼ ἐπάνω εἰς τὸ πτώμα της. Ἡ ἐκδίκησός μου παρουσιάζετο τότε μὲ τὴν ἐλικυστικωτέραν μορφήν της. Νὰ ἐκδικηθῶ μίαν γυναῖκα; διατὶ ὄχι; μὴπως δὲν ἤτο ἀπλησμένη περισσότερο ἀπὸ μένα; διατὶ νὰ μὴ ἐκμεταλλευώμεθα τὴν δύναμιν τῶν χειρῶν μας, ἀφοῦ αὐτὴ ἐκμεταλλεῖται τὴν δύναμιν τῆς καλλονῆς της καὶ τῆς πονηρίας της;

Ἡ σκέψις αὐτὴ μὲ καθυσύχασεν ὀλίγον καὶ ὁ νοῦς μου περιορίσθη ἐκεῖ καὶ δὲν ἐδλεπα τὴν ὥραν πότε νὰ ξημερώσῃ. Ἀχ! ἡ νύκτα ἐκείνη ἤτο ἀτελείωτη! ἐνόμιζα πῶς τὸ ρολόγι μου ἐσταμάτησε, πῶς ἤτο συννεφιά· δὲν ξεύρω κ' ἐγὼ τί ἐνόμιζα.

*

Εἰς τὰς δέκα τὸ πρῶν, τὴν ὥραν ἀκριβῶς ποῦ ἐπερίμενε τὸν ἔραστήν της, ἐπῆγα εἰς τὸ σπίτι της.

— Δὲν εἶν' ἐδῶ κανεὶς, μοῦ εἶπεν ἡ ὑπρέτρια· ἡ κυρία ἐγῆγε ἀπὸ τὸ πρῶν. Ἐνα πικρὸ γέλιο ἀνέβη εἰς τὰ χεῖλά μου· δὲν ἀπῆντησα καθόλου· ἀνέβην τὴν κλίμακα καὶ ἐπροχώρησα ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ δωμάτιον, ὅπου συνείθιζε νὰ καθέται. Δὲν ἤτο μέσα ἐκείνη. Τὰ φύλλα τῶν παραθύρων, μισοκλεισμένα, ἐδιδαν ἀμυδρὸν φῶς εἰς τὸ δωμάτιον αὐτό, ὅπου ἠσθάνθη τὰς μόνας εὐτυχεῖς στιγμὰς τῆς ζωῆς μου. Ὅλα ἐκεῖ τὰ ἐπιπλά μὲ ἐγνώριζαν καὶ ὄλα ἐνόμιζα πῶς μ' ἐδλεπαν μὲ εἰρωνεῖαν. Τὸ στόμα μου ἤτο ξηρὸν, κατάξηρον, καὶ ἡ καρδιά μου ἐσθυρηλατοῦσε τὰ στήθη μου.

Ἐξαφῆα ἤνοιξεν ἡ θύρα καὶ ἐμῆκεν ἐκείνη, παραγμένη, φοβισμένη. Ἐνόησα πολὺ καλὰ τὸν φόβον της καὶ τὴν ταραχήν της· τὸν ἐπερίμενον, ἐπερίμενον ἐκείνον!

— Φύγε, μοῦ εἶπε· τώρα μόλις ἐδῆκε καὶ τὸν περιμένω ἀπὸ στιγμὴν σὲ στιγμὴν. Καὶ ἐνοοῦσε τὸν σύζυγόν της. Καὶ μὲ παρεκάλεσε καὶ ἔτρεμεν ἐμπρὸς μου: «Γὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ! μὴ θέλῃς νὰ μὲ καταστρέψῃς, σὲ ἵποπτεύεται φοδερά· φύγε· ὅπου κ' ἂν εἶνε θὰ γυρίσῃ».

— Μὴ φοβεῖσαι, τῆς ἀπῆντησα, δὲν θὰ ἐλθῇ· δὲν ἐλαβε τὸ γράμμα σου· νὰ το, τὸ ἔχω ἐδῶ, ἔστ' ἄρα χέρια μου.

Ἐμείνεν ἀφωνῆ, ἐμβρόντητη· δὲν ἤννοε τί τῆς ἔλεγε.

— Δυστυχῆς ἐγὼ, ἐξηκολούθησα, δυστυχῆς ἐγὼ καὶ μωρὸς ποῦ ἐπίστευα εἰς ὅσα μοῦ ἔλεγε, καὶ σοῦ χάρισα τὴ ζωὴν μου, τὸ μέλλον μου, τὸ πᾶν! Μία καρδιά εἶχα, μία μεγάλην καρδιά, καὶ σοῦ τὴν ἐδῶκα ὀλόκληρον καὶ σὺ ἔπαιζες μαζὶ τῆς, ὅπως ἔπαιζες μὲ τὴν κοῦκλα σου ὅταν ἤσουν μικρὴ· τὴν ἔκανες ἀχρηστικὴν πλέον καὶ τώρα τὴν ἐπέταξες ἀπὸ τὸ παράθυρον, τὴν ἔρριξες ἔστ' ἀσκουπίδια!

Καὶ μοῦ ἤρχετο νὰ ὀρμήσω κατ' ἐπάνω της, νὰ τῆς ξερωρίζω τὰ μαλλιά, νὰ τὴν κάμω κομμάτια. Ὁ θυμὸς μὲ παρέστυξε καὶ ἐφῶναζα δυνατὰ, χωρὶς νὰ συλλογι-

ζῶμαι πῶς ἀπὸ τ' ἄλλα δωμάτια ἤκουαν τὰς φωνὰς μου.

— Νά, ἐφῶναζα, νὰ τὸ δείγμα τῆς ἀπιστίας καὶ τῆς προδοσίας σου· νὰ ἡ ἐπιστολή ποῦ τοῦ ἔγραψες χθὲς καὶ τὸν προσκαλοῦσες νὰ ἐλθῇ σήμερον τὸ πρῶν· ἀνοιξε τὰ μάτια σου καὶ κύτταξε τὴν. Μήπως σ' ἀδικῶ; μήπως δὲν εἶνε δικό σου αὐτὸ τὸ γράμμα; πῶς εἶνε ψέμματα, ἂν εἰμπορῆς. Θὰ εἶσαι μόνη, αἰ; θὰ τὸν περιμένῃς ἔστ' ἄρα δέκα, θὰ λὲς καὶ ἔσ' αὐτὸν τῆς ψευταῖς ποῦ ἔλεγες καὶ σὲ μένα! Ἄ! τέρας! τέρας!

Καὶ τὴν ἤρπασα ἀπὸ τὸ χέρι, καὶ τὴν ἐσπρωξα μακριὰ μου. Ἐκείνη, κατακίτρινη, μὲ δάκρυα ἔστ' ὀμῖα, μ' ἐπλησίωσε καὶ πάλιν.

— Δός μου αὐτὸ τὸ γράμμα μοῦ ἐψιθύρῃσε· τὸ ὁμολογῶ, εἶμαι ἀθλία, τὸ ὁμολογῶ, τὸ ἀναγνωρίζω· ἂν μ' ἀγάπησες τὸ μυστὸν ἀφ' ὅ,τι ἔλεγες, δός μου αὐτὸ τὸ γράμμα μὴ μὲ τυραννῇς, μὴν εἶσαι ἔτσι ἀγριος ἐμπρὸς μου. Σὲ ἱκετεύω, σὲ παρακαλῶ γονατιστὰ!

Καὶ ἔρριψθην καὶ ἐγονάτισεν ἐμπρὸς μου σχεδὸν λιπόθυμη, ἀναισθητη σχεδόν.

— Ὅχι, τῆς εἶπα, ὄχι, δὲν θὰ τὸ πάρῃς τὸ γράμμα, ὄχι, δὲν θὰ τὸ πάρῃς τὸ γράμμα. Τὸ ξέρω, θέλεις νὰ τὸ σχίσῃς, θέλεις νὰ ἐξαφανίσῃς τὸ δείγμα αὐτοῦ τῆς ἀπιστίας σου, γὰρ νὰ εἰμπορῆς ὡστερον νὰ δικαιολογεῖσαι μὲ χίλια ψέμματα καὶ μὲ χίλιας ὑποκρίσεις. Ὅχι, δὲν θὰ τὸ πάρῃς τὸ γράμμα· θὰ σ' ἐκδικηθῶ, θὰ σ' ἐκδικηθῶ! Πανοῦργα! ἀπιστὴ!

Καὶ ἔτσι, καθὼς ἤτο γονατισμένη ἐμπρὸς μου, τὴν ἐσπρωξα μὲ τὰ πόδια μου καὶ ὤρμησα πρὸς τὴν θύραν· κατέβην μὲ ὀρμήν τὴν κλίμακα καὶ ἐδῆκα εἰς τὸν δρόμον.

Δὲν εἶχα κάμει ὀλίγα βήματα καὶ ἀντίκρυσσα ἀπὸ μακρὰν τὸν σύζυγόν της. Ἐκρατοῦσα ἀκόμη τὸ γράμμα εἰς τὸ χέρι μου, ἀνοικτὸν ζωρῶμενον ἀπὸ τὸν θυμὸν μου. Ἡ ἰδέα τῆς ἐκδικήσεως μοῦ ἐπῆλθεν αὐτοστιγμὴ· ἔτρεξα πρὸς αὐτὸν καί, χωρὶς νὰ τὸ αἰσθάνθῃ, χωρὶς νὰ τὸ σκεφθῶ, τοῦ ἐδῶκα τὸ γράμμα.

— Νά, τοῦ εἶπα, ἡ γυναῖκα σου σ' ἀπατᾷ, σ' ἀπατᾷ μ' αὐτόν, σ' ἀπατᾷ μὲ μένα σ' ἀπατᾷ... ποῖός ξέρει μὲ πόσους ἄλλους!

Ἐπῆρε μηχανικῶς τὸ γράμμα καὶ μ' ἐκύτταξεν ἐκπληκτός· θὰ μ' ἐξέλαβεν ἴσως διὰ τρελλόν. Δὲν εἰξεύρω τί μοῦ ἀπῆντησε καὶ ἂν μοῦ ἀπῆντησε. Δὲν ἤμην εἰς θέσιν ν' ἀντιληθῶ τίποτε. Τὸν ἀψήκα ἔτσι ἀπεσβολωμένον καὶ ἐπῆρα τοὺς δρόμους.

*

Ἐπερίμενα τέσσαρας, πέντε ἡμέρας, μίαν ἑβδομάδα· ἐπερίμενα νὰ ἐλθῇ ὁ ἴδιος νὰ μοῦ ζητήσῃ ἐξηγήσεις, νὰ μοῦ στείλῃ τοὺς μάρτυρας του, νὰ μοῦ ζητήσῃ μονομαχίαν· τίποτε, κανεὶς δὲν ἐφάνη.

Ἀπὸ τὴν ἰδίαν ἐκείνην ἡμέραν εἶχα μετανοήσει διὰ τὴν ἀγρίαν ἐκδίκησίν μου καί, μὲ ὄλον τὸ κακὸν ποῦ μοῦ ἐκαμε, μὲ ὄλην τὴν ἀπελπίσίαν ποῦ μοῦ ἐπροξένησε, τὴν ἐλυποῦμην κατάκαρδα.

Ἐπῆγαινα ὅπου συνείθιζε νὰ σιγάζῃ, εἰς τὰ σπίτια, εἰς τὸ θέατρον· δὲν ἤκουα

να ὀμιλοῦν τίποτε περὶ αὐτῆς, δὲν τὴν ἐβλεπα πουθενά, οὔτε αὐτὴν, οὔτε τὸν σύζυγόν της. Κατ' ἀρχὰς ὑπέθεσα πῶς θὰ εἶχον καὶ οἱ δύο ἀναχωρήσει καὶ ἐπέρασα ἓνα βράδι ἀπὸ τὸν δρόμον της διὰ νὰ πεισθῶ. Τὸ παράθυρόν της εἶχε φῶς καὶ εἰς ὄλον τὸ σπῆτι ἐβασίλευεν ἄκρα ἡσυχία. Δὲν εἶχεν ἀναχωρήσει. Τί συνέβαινε λοιπόν; διατί δὲν ἐξήρχετο; Καὶ ἤρχισα ν' ἀνυσυχῶ.

Ὁ θυμὸς μου ὀλίγον κατ' ὀλίγον κατεπραῦντο, ὁ ἐγωισμὸς μου κατέπιπτεν ἀπέναντι τῶν ὄσων ἐφантаζόμεν πῶς θὰ ὑπέφερον ἐκείνη, καὶ ὁ ἔρωσ μου, ἀνεπαισθήτως, ἀνεγεννᾶτο μὲ ὄλην τὴν πρῶτην του δύναμιν. Τὴν ἐπιθυμοῦσα. ἤθελα νὰ τὴν ἴδω κάπου, νὰ πέσω εἰς τὰ πόδια της, νὰ τῆς ζητήσω συγγνώμην. Τίποτε, πουθενά δὲν τὴν ἐβλεπα. Ἄλλο ἓνα βράδι ἐπέρασα ἀπὸ τὸν δρόμον της τὸ ἴδιον φῶς εἰς τὸ παράθυρον, ἢ ἰδία ἡσυχία ἐβασίλευεν εἰς τὸ σπῆτι μόνον πῶς εἰς τὴν θύραν ἐστέκετο μία ἄμαξα. ἤρχισα νὰ περιφέρωμαι εἰς τὸν δρόμον ἀπὸ τὴν μίαν ἄκρην εἰς τὴν ἄλλην· ἐπερίμενα μισὴν ὥραν, τρία τέταρτα καὶ ἐπὶ τέλους εἶδα τὸν ἄμαξάν ν' ἀνοίγῃ τὴν θύραν. Θεέ μου! ἦτο ἀσθενής!... Εἰς τὴν ἄμαξαν ἀνέβη ὁ ἰατρὸς Ζ. σκεπτικὸς, συλλογισμένος.

Ὁλην ἐκείνην τὴν νύκτα τὴν ἐπέρασα ὀρθός, ἐκεῖ εἰς τὸν δρόμον. Τότε ἐσυλλογίζομην πόσον σκληρὸς ἐφάνην, καὶ πόσον ἀδικαιολόγητος ἦτο ἡ ἐκδίκησίς μου· ἀδικαιολόγητος, ἀνανδρος. Τί δικαίωμα εἶχα ἐγὼ νὰ τὴν ἐκδικηθῶ; ποῖος μοῦ ἔδωκεν αὐτὸ τὸ δικαίωμα; ἦτο σύζυγός μου αὐτή; ἦτο συγγενής μου; Ἄντι νὰ τὴν εὐχαριστήσω διὰ τὰς θυσίας ποῦ ἔκαμνε πρὸς χάριν μου, ἀντι νὰ τῆς εἶμαι εὐγνώμων διὰ τὴν εὐτυχίαν ποῦ τῆς χρεωστοῦσα, ἐπῆγα ὁ ἀθλιός, ὁ ἀνανδρός, ὁ μηδαμινός, ἐπῆγα καὶ τὴν ἐπρόδωκα εἰς τὸν σύζυγόν της καὶ τὴν κατέστρεψα καὶ τὴν ἔκαμα νὰ χάσῃ τὴν ἡσυχίαν της καὶ τὴν υγείαν της ἴσως! Τί μοῦ χρεωστοῦσε; μήπως εἶχε κάμει συμβόλαιον μαζῆ μου νὰ μοῦ μένῃ αἰωνίως πιστή;

Καὶ ἐπερίμενα ἐκεῖ μόνος νὰ ἴδω κανὲν νέον σημεῖον, νὰ ἴδω τὸν ὑπνρέτην, νὰ μάθω ἐπὶ τέλους τίποτε· διότι ἤρχοντο στιγμαὶ ποῦ ἀμφέβαλλον: πιθανὸν νὰ μὴν ἦτο αὐτὴ ἀσθενής, πιθανὸν νὰ ἦτο ὁ σύζυγός της. Ἐν τούτοις εἰς τὸ παράθυρόν της ὄλην τὴν νύκτα ἦτο ἀναμμένον τὸ φῶς.

Ὅταν ἐχάραξε, ἐπῆγα εἰς τὸ δωμάτιόν του, κατάκοπος, ἀφανισμένος, μὲ φοβερὸν πυρετόν.

Ἄχ! τὴν ἄλλην ἡμέραν τὰ ἔμαθα ὅλα

Ἄπέθανεν· ἀπέθανε χωρὶς νὰ τὴν ἴδω, χωρὶς νὰ τῆς ζητήσω συγγνώμην

Ὁ σύζυγός της τὴν ἐκλείνει, τὴν ἐτυράννει, τὴν ἐβασάνιζε· τὴν μετεχειρίζετο ὡς ὑπνρέτριάν του, ὡς δούλαν του· δὲν τῆς ἔδινε τόπον νὰ σταθῇ. Οἱ γονεῖς της δὲν ἦσαν εἰς τὰς Ἀθήνας, οὔτε ἐτολμοῦσε νὰ τοὺς γράψῃ τίποτε· δὲν εἶχε κανένα νὰ εἴπῃ τὰ παράπονά της, οὔτε τὴν ἀφίνεν ἐκεῖνος νὰ ἴδῃ κανένα. Ἄλλως τε δὲν ἐτολμοῦσε νὰ παραπονεθῇ· τί νὰ ἐλεγε; τί νὰ εὐρίσκει νὰ δικαιολογηθῇ; Ἡσθάνετο πῶς ἦτο ἔνοχος καὶ κατέλιπε τὴν αἰσχύνην της καὶ τὴν ἀπελπιδίαν της καὶ ὑπέφερε μόνην, κατὰ μόνην. Αὐτὸς τὴν ἐφοδέρριζεν, ἄλλοτε πῶς θὰ τὰ γράψῃ ὅλα εἰς τοὺς γονεῖς της, ἄλλοτε πῶς θὰ τὴν χωρίσῃ, ἄλλοτε πῶς θὰ τὴν φονεύσῃ. Καὶ θὰ κηρυχθῶ ἀθῶος, τῆς ἔλεγε, καὶ θὰ μείνω ἀτιμώρητος, καὶ ὄλος ὁ κόσμος θὰ κατηγορήσῃ ἐσένα καὶ κανεὶς δὲν θὰ σὲ λυπηθῇ. Καὶ τὴν ὕβριζε βαναυσότατα.

Ἡ δυστυχής! ἔχασε τὴν ὑπομονὴν της, ἐπῆρε δολιχόθυρον καὶ ἀπέθανε.

Ἄπὸ τότε, ἄχ! ἀπὸ τότε δὲν μὲ ἀφίνει πλέον νὰ ἠουχάσω ἢ συνείδησίς μου. Ἐγὼ τὴν ἐθανάτωσα!

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ.

Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Τὸ κάθε γήινο πρόσωπο, κάθε μορφή ἐγκοσμία θὲ νὰ χαθῇ, θὲ νὰ ταφῇ ἐς ὀλόμαυρη νυχτιά. Καὶ πρέπει ὁ ἥλιος νὰ σβυσθῇ, πρέπει κι αὐτὸς νὰ δύσῃ προτοῦ ὁ θνητὸς ἀθάνατη τὴν ὑπαρξί ἀποχτήσῃ. Ὅραμα εἶδα φοβερὸ τὴ νύκτα ἐς τ' ὄνειρό μου, ποῦ χάρισε ἐστὴ δύναμι ἐς τὸ νοῦ, ἐς τὸ λογικόν μου νὰ καταβῇ ἐς τὸ σκοτεινὸ τοῦ γέρου χρόνου σπήληρο, κ' εἶδα ἐκεῖ κάτω ἐστὸ βουβόν, τὸ ἀφώτιστο βασιλεῖο, τὸ πλάσμα τ' ἀνθρωπόμορφο, τῆς γῆς ἀπομεινάρη, ποῦ μέσ τὴν πλάσι ἔρημο, στερνὸ θάχῃ τὴ χάρι νὰ ἰδῇ τὴν ἀγωνία της, τὸ ψυχομάχημά της, καθὼς ὁ Ἀδάμ εὐρέθηκε εἰς τὸ ξημέρωμά της.

Ὁ ἥλιος εἶχε τὴ ματιὰ θολή, μισοσβυμμένη, κ' ἡ γῆ ἀπ τὰ γεράματα τὴν ὄψι πεθαμμένη χιλίων ἔθνων τὰ σκέληρα, ριμμέν' ἀπάνου κάτω, ὁ θεατὴς τοῦ χαλασμοῦ θωρόσ' ὀλόγουρά του. Νεκρὰ κουφάρια ἐκεῖτόνταν ἐς τὸ γῶμα ἔαπλωμένα, μὲ στήθεια αἱματοστάλαχτα χιλιάδες σκοτωμένα, ποῦ ἐστοῦ πολέμου τὴ φωτιά τὰ μάτια εἶχαν σφαλῆση, κ' ἄλλοι ποῦ τὸ θανατικὸ κ' ἡ πείνα εἶχε θερίσει, καὶ τ' ἄσαρκα τὰ χέρια τους ἀκόμη φουχτωμένα κρατούσανε τὰ κοφτερὰ μαχαίρια σκουριασμένα. Δὲν ἀντηχοῦσε μιὰ φωνή, δὲν ἀκούοτον βῆμα ἴππου ἐς τῆς γῆς τ' ἀπέραντο, σκοτεινιασμένο μνημα. Καὶ τὰ καράβια μόνα τους, μὲ τοὺς ἀποθαμμένους, σὲ βράχους συντριβόντανε, γυαλοὺς ἐρημωμένους.

Μὰ κεῖνος ὁ ἔρημος θνητὸς, στερνὸς τῆς γῆς πολίτης, θωρῶντας τὸ ξεψύχισμα τοῦ κόσμου, ὡς προφήτης λόγια βραεῖα, περήφανα ἐς τὸν ἥλιο ἐξεστομοῦσε,

κι ὁ λόγγος, ποῦ τὸν ἀκούσε, ὅπου τὸν ἀγροικοῦσε, ἐσεισθῆ, καὶ τὰ δένδρα του τινάξαν τὸ κεφάλι, ὡς ν' ἀπερονοῦσε ἄγριος βορηῆς, ἡ μαύρη ἀνεμοζάλη. Ἦλιε, λέγε, περήφανε, καμαρωμένο ἀστέρι, εἴμαστ' ἐμπρὸς ἐστὸ θάνατο θνητὸ κ' οἱ δύο μας ταῖρι. Τὸ πρόσωπό σου ἐγλωμίανε, εἶνε θολὸ καὶ κρύο· ὁ δρόμος σοῦ ἐτελείωσε, τὸ ἔλεος τὸ θεῖο σοῦ λέγει πειὰ ν' ἀφανισθῆς, νὰ φύγῃς σὲ προστάζει, γιὰτὶ γιὰ χρόνι ἀμέτρητα εἶδες νὰ βῆ, νὰ στάξῃ τὸ αἷμα, τὸ δάκρυ τοῦ θνητοῦ ἐδῶ ἐς τὸν κόσμον βρῦσι, ποῦ θὰ στερέψῃ τώρα πειὰ καὶ θε νὰ σταματήσῃ.

Ἄν κι ὁ θνητὸς ἀνάπτυξῃ ἐστὴ λάμψι σου ἀποκάτου τὴν προκοπή, τὴ δύναμι, τὴν ὑπερηφανεία του, ταῖς τέχναις, ὅπου ἐλάμπρυνε ὁ τολμηρὸς ὁ νοῦς του, ποῦ ἐκάμαν δούλους τὰ στοιχεῖα καὶ σκλάβους ἰδικούς του, δὲν κλαίω τὴ δεσποτεία σου, πῆ δόξα σου τὴν πρώτη, ξηθρονισμένε βασιλεῖα, πεσμένη μεγαλειότη· γιὰτὶ ὅσ' ἀπὸ τὸ πνεῦμα του θαυμάσια ἐγεννηθῆκαν, ὅσα ἐστὸ φῶς σου ἐλάβανε ζωὴ κ' ἀναστηθῆκαν, ἐστὰ πάθη καὶ ἐστὰ βάσανα δὲν φέρανε γιατρεία, ὅπου ματίζουν ἀπὸνα τοῦ ἀνθρώπου τὴν καρδιά.

Πήγαινε, φύγε, σὲ θωρῶ νὰ ξεψυχῆς ἐμπρὸς μου· ἡ λησμονιά ἐστὸ πρόσωπο ὡς ἀπλωθῇ τοῦ κόσμου. Μὲ ταῖς ἀχτίναις, πῶρρυχνες, μὴ πλειὸ ξαναφωτίσης τὴ δακρυσμένη μας ζωὴ, καὶ μὴν ξαναξυπνίσῃς τὴ σάρκα τὴν πολυπάθη, τὸ ἀνθρώπινο κουφάρι, νὰ μὴν κυλάῃ, νὰ δέρονται ἐς τοῦ πόνου τὸ κλιγάρη· νὰ μὴν ξαναθεορίζεται ἀπὸ σπαθὶ ἐστὴ μάχη, καθὼς ἀπὸ τὸ ὄρεπτόν μου ἐστὸν ἀγρὸ τ' ἀστάχυ

ἜΣΤΗ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑ

Ἄν κοιτῆσαι θαμμένη
ἔτ' ἄ ξένα, μακρὰ μας,
κι' ἂν τοῦ βορῖᾶ τὸ χιόνι
τὸν τάφο σου πλακόνει·

τόσο θερμὰ θὲ νᾶνε
γιὰ σὲ τὰ δάκρυνά μας
ποῦ θὰ σκορπᾶ, θὰ λυόνῃ
τοῦ τάφου σου τὸ χιόνι.

Δ. ΚΟΚΚΟΣ

Γ. ΡΟΥΦΟΣ
 'Ο άποθανών Δήμαρχος Πατρών
 (έκ φωτογραφίας άδελφών Ρωμαϊδών)

Γ. ΚΟΡΚΙΔΗΣ
 'Ο άποθανών κής 'Οπλαρχηγός
 (έκ φωτογραφίας Γ. Μωραΐτου)

'Βαρέθηκα' τὸ μάτι μου 'κουράσθη νὰ κυττάζῃ
'στὸν οὐρανὸ τὸ δίσκο σου, ποῦ μισσοσκοτεινιάζει.
Σὺ, ποῦ εἶδες τόσα βράσανα, μαρτύρια κι' ἀγωνίαις,
κι' ἐφώτισες ἀμέτρηταις 'ς τὸν κόσμον δυστυχίαις,
Δὲν θὰ φωτίσης, δὲν θὰ ἰδῆς τὸ ψυχομαχητὸ μου,
σπασμὸ θανάτου δὲ θὰ ἰδῆς 'ς τὸ ἀγρόν τὸ πρόσωπό μου·
τ' ἀχειλί τοῦτο, πρὶν κλεισθῆ, προτοῦ ἢ φωνῆ του σβύση
νεκρὸ τραγουδι θὰ σοῦ πῆ καὶ θὰ σοῦ τραγουδήσῃ.
Δὲ θάχῃς καύχημα νὰ ἰδῆς 'ς τὸ πλάγι μου τὸ χάρο·
τὸ θάνατό σου ἐγὼ θὰ ἰδῶ· τὴν ἔκλειψι θὰ πάρω
τῆς φύσεως γιὰ σαβάνωμά, γιὰ νεκρικὴ στολὴ μου,
καὶ θ' ἀγκαλιάσῃ, θὰ δεχθῆ τὸ σκότος τὴν ψυχὴ μου.

Τὸ πνεῦμα τοῦτο, φεύγωντας, θὲ νὰ ξαναγυρίσῃ
'ς ἐκείνον, ὅπου ἠθέλησε θεῖο φῶς νὰ τοῦ χάρισῃ!
Μὰ μὴν πιστέψῃς, ἤλιε, πῶς θάβῃς ζαρομένο,
ὅταν τὸ σκότος γύρω σου θὰ βρῖσκειτ' ἀπλωμένο!
θὰ ξαναζήσῃ ἐλόλαμπρο, δὲ σβύεται, δὲν 'πεθαίνει,
θὰ λάμπῃ μέσα 'ς εὐτυχία, ποῦνε 'ς τὸ φῶς σου ξένη·

ΜΙΟΡΙΤΖΑ

Ρουμουνική παραλογή.

'Από τὰς ἀνθισμένας 'Αλπειαι, ἀπὸ τὰς Πύ-
λας τοῦ οὐρανοῦ κατέρχονται πρὸς τὴν κοιλάδα
τρία ποιμνία προβάτων καὶ τρεῖς βοσκοί. 'Ο εἰς
εἶνε Μολδαβός, ὁ ἄλλος Τρανουλθαρός καὶ ὁ τε-
λευταὸς ἐκ τῆς Βρασεάας.

'Αλλά, ἀλλοίμονον! 'Ο Τρανουλθαρός καὶ ὁ
Βρασεάτης συνητηρόντο καὶ συνεβουλεύοντο, πῶς
νὰ φονεύσουν, περὶ τὸ δειλινόν, τὸν Μολδαβόν,
ὅστις εἶνε πλουσιώτερος των καὶ ἔχει περισσό-
τερα πρόβατα καὶ κρινοὺς μὲ κερατὰ στρεπτα καὶ
ἴππους εἰσαγῶρους καὶ τοὺς κύνας, τοὺς πλέον

ἀγρόπνους. 'Αλλὰ ἡ Μιοριτζα, ἡ αἰξὲ μὲ τὸ ἐρυ-
θρὸν τρίχωμα ἀπὸ τριῶν ἡδῆ ἡμερῶν δὲν παύει
νὰ βελάζῃ, καὶ ἡ χλόη δὲν τὴν ἔλκευε πλέον.

— Μοριτζα, ξανθὴ μου, παχουλὴ μου ξαν-
θούλα, τρεῖς ἡμέρες τώρα δὲν σπαίρνει τὸ στό-
μα σου! Μήπως δὲν σ' ἀρέσει ἐδῶ ἡ βοσκή, ἡ
μήπως εἶσαι ἄβρωστη, μικρούλα μου Μιοριτζα;

— Ἀγαπημέτε μου βοσκέ, πήγαινε μὰς νὰ
βοσκήσωμε μέσα 'στὸ μαῦρο δάσος, ὅπου καὶ
χόρτο εἶνε γιὰ 'μᾶς καὶ σκιά γιὰ σένα. Ἀγέντη
μου βοσκέ, πήγαινε νὰ βρῆς τὸν πειὸ πιστό
καὶ τὸν πειὸ ἀγροπνο σκύλο, γιὰτὶ θέλουν νὰ σὲ
σκοτώσουν τὸ δειλινὸ ὁ βοσκὸς τῆς Τρανουλθαρίας
καὶ ὁ βοσκὸς τῆς Βρασεάας.

εἰς νέα ζωὴ, νέαν ὑπαρξὴ κραγμένο ἀπὸ τὸν Πλάστη,
ποῦ ἐσύντριψε τὸ φοβερὸ κεφάλι τοῦ δυνάστη,
πῶκλεψ', ἐπήρε τὴ ζωὴ, κι' ἐνίκησε τὸν ἄδη,
ποῦ ἐπάτησε τὸ θάνατο, τοῦ τάφου τὸ σκοτάδι.

Πήγαίν', ἐνόσω τοῦ Θεοῦ ἡ χάρις, ἡ ἐσπλαχνία
μὲ θέλει, μ' ἔχει ζωντανόν 'στὴ φύσεως τὴν ἐρμία,
νὰ πῶ τοῦ πόνου τὸ στερνόν, τὸ πικροποτισμένο
ποτήρι, ποῦ γιὰ τὸ θνητὸ ὑπάρχει διορισμένο.

Πήγαινε, φύγε, τὸ ἔλεος ἐκείνου σ' τὸ προσταίζει,
καὶ εἰπέ 'στὴ νύχτα τῆ βουβή, πῶς τώρα σὲ σκεπάζει,
ὅπως ἐπάνω ἐδῶ τῆς γῆς τὸ νεκρικὸ λιθάρι
εἶδες τὸ πλάσμα τὸ στερνόν, στερνὰ τοῦ Ἀδάμ βλαστάρι,
ποῦ ζωντανόν, περήφανο τὸν κόσμον ἐπροκαλοῦσε,
τὴν οἰκουμένην, πῶσθενε, ποῦ ἐμπρός του ἔξεψυχοῦσε,
νὰ τοῦ ἀφαιρέσῃ, ἂν ἤμπορῆ, τὴν πίστη τὴν ἀγία,
τὴν πίστη, πῶχει 'ς τὸ Θεόν, καὶ τὴν Ἀθανασία!

(I. h. Campbell. — The Last Man)

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΑΡΤΥΡΙΚΗΣ.

— Μιοριτζα μου, ἂν ἤμπορῆς νὰ προφητεῖσθῃς
τὴν τύχη, κι' ἂν μοῦ εἶνε γραμμένο νὰ πεθάνω,
'πὲς 'στὸν Βρασεάτη καὶ 'στὸν Τρανουλθαρό νὰ
μὲ θάψουν ἐδῶ κοντὰ, μέσα 'στὴ βοσκή, γιὰ
νὰμαί πάντα μαζί σου, πίσω ἀπὸ τὴν καλύβα,
καὶ νὰ προσέχω τοὺς σκύλους μου. Καὶ 'πὲς ἀ-
κόμη νὰ βάλουν κοντὰ 'στὴν κεφαλὴ μου μία
φλογέρα ἀπὸ βελανηδιὰ ποῦ νὰ τραγουδῆ τὸν
ἔρωτά, μία φλογέρα ἀπὸ κόκκαλο ποῦ νὰ ἔχη φω-
ρὴ δυνατή. Ὅταν ὁ ἄνεμος φυσᾷ καὶ ταῖς κάνει
νὰ βράζουν τῆς φωναῖς των, τότε τὰ πρόβατά
μου νὰ μαζεύονται καὶ νὰ μὲ κλαῖνε μ' αἵμα-
τοστάλακτα δακρυά.

Carmen Sylva.

Ο ΓΚΙΟΥΛΑ

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος θέ-
τους ἐκαθήμην μετὰ τοῦ φίλου μου
Κίμωνος Π... ἔξωθεν τοῦ καθ'ἑνεῖου
τοῦ Νέου Φαλήρου πίνοντες τὸν καφῆν
μας καὶ συνδιαλεγόμενοι ἐν καλλιτεχνικῇ
διαχύσει περὶ διαφόρων θεμάτων, ἀλλὰ
πάντοτε περὶ τῆς τέχνης. 'Ο φίλος μου ἦτο
ζωγράφος ἐκ τῶν διακρινομένων, τοῦ ὁποῖου
τὸ μέλλον ἐφαίνετο ἐξησφαισμένον. Χα-
ρακτῆρος ὅμως ἀποκεντρωτικοῦ, φθάνον-
τος μέχρι σκαιοῦτος, ὀλίγους εἶχε φίλους
καὶ ἐξελαμβάνετο παρὰ τῶν γνωστών του
ὡς μισάνθρωπος, μεθ' ὅλην τὴν λαμπρὰν
καὶ εὐγενῆ καρδίαν του· ἐν ᾧ πρὸς τοὺς
ἀνθρώπους ἐφαίνετο ἀποκρουστικὸς ἡγά-
πα μέχρι λατρείας ὅλα τὰ ζῶα. Ἡμέραν
τινα ἐνώπιόν μου ὄρμησε ὡς λέων κατὰ
τινος καρραγωγέως, τύπτοντος ἀνιλεῶς
τὸν ἴππον του. Ἀλλ' ἡ ἀγάπη του ἐφθα-
νε μέχρι μανίας πρὸς τοὺς κύνες. Τὰ ζῶα
ταῦτα τὰ ἐξόχως νοητικά, τῶν ὁποῖων
διετινέτο, ὅτι ἡ ψυχὴ εἶνε ἐντελεστέρα
τῆς ἀνθρωπίνης, εἶχε ψυχολογήσει τοσοῦ-
τον, ὥστε ἐθαύμαζον τὴν πολυμάθειάν
του ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, περὶ τοῦ
ὁποῖου μοὶ ἀνέφερε πληθύν συγγραφέων
ἀρχαίων καὶ νεωτέρων. Εἰς τὸ ἐργαστή-
ριόν του τὸ πλεῖστον μέρος τῶν εἰκόνων
του ἀπετέλει συλλογὴ ζωολογικῶν παρα-
στάσεων ἀπὸ τοῦ πιθήκου μέχρι τῆς γα-

λῆς, ἀπὸ τοῦ ὀρόφου δὲ ἐκρέμοντο διά-
φοροι σκελετοὶ καὶ κρανία νεκρῶν ζῶων,
πρὸ τῶν ὁποῖων κατελαμβάνομην ὑπὸ
φρίκης.

Αἰθνης, ἐν ᾧ συνωμιλοῦμεν, εἶδον αὐ-
τὸν κάτωχρον καὶ τρέμοντα ἐν ᾧ ἤρπασε
νευρικῶς τὸν βραχίονά μου, τὸν ὁποῖον
ἐσφίγγε τοσοῦτον ὥστε ἠσθάνθην πόνον.
'Ἐγερθεὶς ἐπειτα ὄρμησεν εἰς τὸ μέσον
τῆς πλατείας, ὡς παράφρων, ριψθεὶς ἐμ-
προσθεν κυναρίου τινος, ὅπερ ἠκολούθει
γυραινόν τινα κύριον μετὰ τινος παιδίου.

— «Γκιούλ! Γκιούλ!» ἐκραύγαζεν ἐκτός
ἑαυτοῦ, καὶ τὸ ἔλαβεν εἰς τὴν ἀγκάλην
του, ὡχρότερος γενόμενος ἐκ τῆς χαρᾶς
του. «Γκιούλ, Γκιούλ».

'Ἠγέρθην κ' ἐγὼ ἐκ περιεργείας καὶ τὸν
ἠκολούθησα. Τὸ παιδίον τότε ἤρξατο
κλαῖον, ὀλοφυρόμενον καὶ κραυγάζον «'Α-
ζῶρ, Ἀζῶρ, εἶνε δικό μου .. σκυλάκι μου
... Ἀζῶρ μου». Ἀλλ' ὁ Κίμων τὸ ἐσφίγγε
εἰς τὰς ἀγκάλας του.

«Κύριε, τῷ λέγει ὁ γέρον κύριος, ὅστις
ἠκολουθεῖτο ὑπὸ τοῦ παιδίου, τὸ σκυ-
λάκι αὐτὸ εἶνε ἰδικόν μας πρὸ πέντε μν-
ων καὶ θὰ κάμετε καλὰ νὰ τὸ ἀφήσητε,
διότι θὰ φωνάξῃ ἕνα κλητῆρα.

— Φωνάξατε ὅποιον θέλετε, κύριε, τὸ
σκυλί αὐτὸ εἶνε δικό μου. Ἄς τὸ ἔχετε
σεῖς πέντε μῆνες, ἐγὼ τὸ εἶχα πέντε χρό-

νια. Πέτρε, εἶπε στραφεὶς πρὸς ἐμὲ τὸ
γνωρίζεις ... Δὲν τὸ εἶδες μαζί μου πολ-
λάκις;

— Μάλιστα κύριε, τὸ σκυλί αὐτὸ ἀνή-
κει εἰς τὸν φίλον μου, τὸ γνωρίζω.

— Ἄν εἶνε δικό σας, τότε ἀφετέ το
κάτω καὶ φωνάξατέ του, νὰ δοῦμε ἂν
σὰς ἀκολουθήσῃ.

'Ο Κίμων καταθέσας τὸ κυνάριον κατὰ
γῆς τὸ ἐκάλει.

«Γκιούλ, Γκιούλ».

'Ἀλλ' ὁ Γκιούλ — διότι πράγματι ἦτο
αὐτός — ἔσθη ἀκίνητος προσπλῶν μόνον
παράδοξον βλέμμα ἐπὶ τοῦ φίλου μου
καὶ κύπτων περίλυπος τὴν κεφαλὴν
του.

— Βλέπετε, κύριε, ὅτι δὲν εἶνε δικό
σας, εἶπε μετὰ θυμοῦ ὁ γέρον· ἐν ᾧ τὸ
παιδίον ἄρπάσας τὸ κυνάριον ἐξηφανίσθη
μετ' αὐτοῦ ἐν μέσῳ τοῦ συρρεῦσαντος κό-
σμου.

'Ο Κίμων ἀναυδος, ἐμβρόντητος ἐπα-
νῆλθε μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν τράπεζάν μας,
καταπεσὼν ἐπὶ τινος καθίσματος, καί, κα-
λύψας τὴν πελιδνὴν μορφήν του διὰ τῶν
χειρῶν, ἀνελύθη εἰς δάκρυα, ἐνῶ οἱ ὄμοι
του ἀνετινάσσοντο εἰς ἕκαστον λυγμόν
του. Ἠθέλησε νὰ τρέξῃ ὀπισθεν τοῦ παι-
δίου, ἀλλὰ τὸν ἀνεχαίτισα πρὸς ἀποψυ-
γὴν δυσαρθέτου σκηνῆς.

«Γκιούλ! Γκιούλ! αὐτὸ ἦτο ... καὶ ὁ μωσ δὲν με ἀγαπᾷ πλέον ... ὁ καλλίτερός μου φίλος.. καὶ ὁμῶς οὔτε τὴν οὐρὰν τοῦ δὲν ἐκίνησε...» Καὶ νέοι λυγμοὶ ἐπικολούθησαν.

Προσεπάθησα νὰ τὸν παρηγορήσω λέγων αὐτῷ, ὅτι δύναται νὰ εὕρῃ νέον σκύλον καλλίτερον τοῦ Γκιούλ.

— «Καλλίτερον τοῦ Γκιούλ;» μοὶ εἶπε ἀνεγείρων πρὸς ἐμὲ τὴν δακρυσμένην μορφήν του. Ἄ! λοιπὸν δὲν ἰὸν ἐγνωρίζεις σὺ... ἔχεις δίκαιον... Μὰ δὲν εἰσεύρεις λοιπόν, ὅτι τὸ σκυλὶ αὐτὸ ἦτο ὁ θησαυρός μου... ἡ λατρεία μου;

Καὶ μὲ ὕψος ἐμπνευμένου δαιμονολήπτου προσέθηκε χαμηλῇ τῇ φωνῇ:

— «Δὲν πιστεύεις λοιπὸν εἰς τὴν μετεμψύχωσιν; Ἡ ψυχὴ τοῦ Γκιούλ ἦτο ἀνθρωπίνη, καὶ τὸν Θεόν, ἦτο ἡ ψυχὴ τῆς πρώτης ἐρωμένης μου.»

Καίτοι μοὶ ἴληθεν ὄρεξις νὰ γελάσω, ἀλλὰ τὸ ὕψος τοῦ φίλου μου ἦτο τόσον ἐπισήμως σοβαρόν, ὥστε δὲν μοὶ ἐπέτρεψε τοῦτο.

— Ἀμφιδάλλεις; ἐξηκολούθησε μετὰ τοῦ αὐτοῦ τόνου. Ἄκουσε λοιπὸν τὴν ἱστορίαν τοῦ Γκιούλ, καὶ ἂν θέλῃς μὴ πιστέυῃς εἰς αὐτήν.

Καὶ κύψας τὴν κεφαλὴν του οἶονεῖ ὑπὸ τὸ βάρος κατατρυχόντων αὐτὸν ὄραμάτων ἐξηκολούθησε μετὰ τινος στιγμᾶς τὴν ἀλλόκοτον αὐτὴν ἱστορίαν:

«Ἐνθυμεῖσθαι τὰ ὠραῖα ἐκεῖνα χρόνια τοῦ ἐκπαιδευτηρίου, ὅτε ἀμελεῖς εἰς ὅλα τὰ μαθήματα, ἐγεμίζαμε τὰ περιθώρια τῶν βιβλίων μας, ἐσὺ μὲ στίχους καὶ ἐγὼ μὲ ἀραβουργήματα καὶ ἰδίως μὲ τὰς γελοιογραφίας τῶν καθηγητῶν μας; Ἐγὼ μετὰ τὴν τετάρτην τάξιν τοῦ Γυμνασίου εἰσῆλθον εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον, ὅπου ἠκολούθησα μαθήματα ζωγραφικῆς εἰς τὴν ὁποίαν εἶχον κλίσιν παιδιόθεν. Τὸ δωμάτιόν μου ἦτο τότε εἰς τὴν συνοικίαν Νεαπόλεως, εἰς ἓνα δρόμον τοῦ ὁποίου δὲν ἐνθυμοῦμαι τὸ ὄνομα, καὶ ὁ ὁποῖος ἔλγχε πλῆσιόν τοῦ Πολυτεχνείου. Ἀκριβῶς εἰς τὴν γωνίαν τοῦ δρόμου ἐκείνου κατῴκει πτωχὴ τις οἰκογένεια ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ πατρός, γέροντος συνταξιούχου ὑπομνησάρχου, τῆς ἀδελφῆς του, καὶ τῆς θυγατρὸς του, δεκαεξαετοῦς κόρης. Ἐκάσταν πρώταν καὶ μεσημέριαν μεταβαίνων ἢ ἐπιστρέφων ἀπὸ τὸ μάθημά μου ἐβλεπὸν τὴν κόρην αὐτὴν κεντῶσαν εἰς τὸ μικρὸν παράθυρόν της, ἐντὸς τοῦ ὁποίου, ὡς ἐντὸς πενιχροῦ ξυλίνου πλαισίου διεγράφετο ἡ ὠραία ξανθὴ κεφαλὴ της, ὡς ἐξόχου ζωγράφου προσωπογραφία· ἐπὶ δύο ἐτη δὲν εἰσευρον ἄλλαν ὁδὸν παρὰ τὴν φέρουσαν εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον, καὶ ἐθεώρουν τὸν ἑαυτὸν μου εὐδαίμονα τὴν ἡμέραν ὅπου ἐστήριξε ἐπ' ἐμοῦ πλείτερον τοῦ συνήθους τὸ γλυκὺ ὡς δορκάδος βλέμμα της, ἀλλὰ δυστυχῆ, δυστυχέστατον, ὅταν συνέβαινε εἴτε ἐξ ἀδιαθεσίας εἴτε ἐξ ἄλλης αἰτίας νὰ μὴ προβάλλῃ εἰς τὸ παράθυρον ἢ εὐγενῆς καὶ πλήρης σεμνότητος μορφή της Οὐδέποτε ἢ τέχνη μου ἤρθεκε πλείτερον, οὐδέποτε ὁ καθηγητῆς μοῦ ἐφαίνετο συμπαθέστερος παρὰ ὅταν διερχόμενος πρὸ τῆς οἰκίας της ἐνομίζον ὅτι ἀνεκάλυπτον ἀδιόρατον συμ-

παθείας μειδίαμα εἰς τὰ λεπτὰ χεῖλν της. Ἄλλὰ ποτὲ νομίζω δὲν ἠσθάνθην τόσον κορυφουμένην τὴν εὐτυχίαν μου, ὅσον ἡμέραν τινά, κατὰ τὴν ὁποίαν περνῶν κατὰ τὸ σύνθηρες, εἶδον αὐτὴν κύπτουσαν εἰς τὸ ἐπὶ τῶν γονάτων της καθήμενον κυνάριον της, τὸ ὁποῖον ἐχάιδευσε μὲ τὴν λευκὴν χεῖρα της, ἀτενίζουσα πρὸς ἐμὲ μὲ βλέμμα ἀνεκφράστου μελαγχολίας. Ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην πάντοτε, ὅταν διηρχόμην, ἄφινε τὸ κέντημά της, καὶ λαμβάνουσα εἰς τὴν ἀγκάλην τὸ κυνάριον της τὸ ἐχάιδευσε, τὸ ἐχάιδευσε καὶ μὲ ἐκύτταζε μειδιῶσα καὶ τοῦ ὠμίλει περὶ ἐμοῦ, ἐνῶ ἐκεῖνο ἐσθῆκωνε τὰ αὐτιά του, καὶ σείων τὴν φουντωτὴ οὐρά του, μὲ ἠτενίζεν ὡς ἀρχαῖον φίλον του μὲ τοὺς μεγάλους καὶ γεμάτους ψυχῆ ὀφθαλμούς του. Μὲ ἠγάπα. Ἠγαπόμθεα. Τί παράδοξος ὁμῶς ἔρωσ! Νὰ νομίζω τὸν ἑαυτὸν μου εἰς τὴν Ἐδῆμ τῆς εὐτυχίας ὅταν ἐβλέπον νὰ σφίγγῃ εἰς τὰς ἀγκάλας τὸν σκύλον της καὶ νὰ μοῦ χαμογελᾷ μετὰ περιπαθείας! Τώρα ἀκόμη μὲ τὴν ὑλιστικωτέραν ἀπόλαυσιν, δὲν δύναμαι νὰ παρομοιάσω, τὴ γλυκεῖαν ἐκείνην νάρκην, ἢ ὁποῖα μὲ κατελάμβανεν, ὅταν ἐχάιδευσεν τὴν νοήμονα κεφαλὴν τοῦ σκύλου της, ἀτενίζουσα μὲ πλήρης μελαγχολίας· εἰς τὰς πρώτας ἐπιστολάς της, κατὰ τὸ πλείστον μοῦ ὠμίλει περὶ τοῦ Γκιούλ της, τοῦ ἀγαπητοῦ της Γκιούλ τὸν ὁποῖον ἠγάπα, μοὶ ἔγραφε, μετ' ἐμὲ εἰς τὸν κόσμον. Μόνον ἡ ὀμιλία τοῦ λείπει, μοῦ ἔγραφε εἰς μίαν ἐπιστολὴν της ἡ Λόπη μου.

Ἦνε περιττὸν νὰ σοῦ ἐκτυλίξω ὅλας τὰς περιπετείας τοῦ πρώτου μου ἐκείνου ἔρωτος, τοῦ ὁποίου ἢ περιεργότερα σελίς, ἦτο στιγμιαία τις συνέντευξις τὴν ὁποίαν μετὰ πολλὰς ἰκεσίας ἐπέτυχον, ἐπὶ τῆς θύρας της, τὴν ἐσπέραν τῆς παραμονῆς τοῦ ταξιδίου μου διὰ τὴν πατρίδα μου Λέσβον, ὅπου μετέβαινον νὰ διέλθω ἓνα μῆνα τῶν διακοπῶν μου. Ὁ Γκιούλ ἦτο ἐκεῖ, ὅπισθεν τῆς θύρας συσπειρωμένος. Αἰθνης ἐξέβαλλε ἀναρθρον μυστηριώδη ὄλυγμόν, ἐγειρων τὴν μικρὰν κεφαλὴν του, μὲ τὸ ὄξύ ῥύγχος του, καὶ ὀσφραϊνόμενος τὴν ἀτμοσφαῖραν. Ἀμέσως ἠσθάνθην ριγίσασαν τὴν χεῖρα τῆς φίλης μου ἐντὸς τῆς ἰδικῆς μου.

— «Πόσον καιρὸν θὰ μείνης εἰς τὴν πατρίδα σου; μὲ ἠρώτησεν ἀνήσυχος.

— «Διατὶ μ' ἐρωτᾷς, ἀγάπη μου;

— Τίποτε, εἶσι... Θέλω νὰ μάθω... Ἄχ! ἂν ἔμενες; τί εὐτυχία! Ἄλλ' ὄχι! Ὅφείλεις τὰ ἴδης τοὺς γονεῖς σου, ἀφ' οὗ μοῦ ὑπεσχέθης ὅτι θὰ τοὺς πείσῃς περὶ τοῦ γάμου μας.

Τὴν ἠσπάρθην—τὸ μόνον φίλημά μας— καὶ ἔφυγον. Εἰς τὴν γωνίαν ἐστράφην νὰ τὴν ἴδω. Ἐκράτει τὸν Γκιούλ εἰς τὰς ἀγκάλας της. Πρὶν δὲ κάμψω ἐντελῶς τὴν γωνίαν, ὁ αὐτὸς ὀλολυγμὸς ἐπληξῆε τὰ ὦτα μου. Σύννοος ἔπεσα εἰς τὴν κλίνην μου. Τὴν δὲ ἐπαύριον ἀνεχώρησα διὰ τὴν Λέσβον.

Μετὰ τρεῖς ἑβδομάδας, εἰς ἀπάντησιν ἐπιστολῆς μου διὰ τῆς ὁποίας τῇ εἶχον ἀναγγεῖλαι τὴν συγκατάθεσιν τῶν γονέων μου εἰς τοὺς γάμους μας, λαμβάνω ἐπι-

στολὴν, τῆς ὁποίας ὁ γραφικὸς χαρακτὴρ ἦτο ὄλως ἀγνωστος εἰς ἐμὲ. Ἦτο ἐπιστολὴ τοῦ πατρὸς της, ὅστις μοῦ ἔγραφε ὅτι ἡ Λόπη μας ἔκειτο βαρῶς ἀσθενῆς ἐξ ἐγκεφαλικοῦ τινος νοσήματος. Ἀνεχώρησα διὰ τοῦ πρώτου ἀτμοπλοίου, καὶ μετὰ τινος ἡμέρας ἤμην εἰς Ἀθήνας, πλήρης θλιβερῶν προαισθημάτων. Ἡ πρώτη μου πρᾶξις ἦμα ἐβῆσα ἐνταῦθα, ἦτο νὰ μεταβῶ ἐφ' ἀμάξης εἰς τὴν οἰκίαν της. Ἦτο ἡ δύσις τοῦ ἡλίου. Εἰς τὸν θόρυβον τῆς ἀμάξης ὁ Γκιούλ ἐπήδησεν ἐπὶ τοῦ παραθύρου, καὶ ἰδὼν με ἐξέβαλλε τὸν αὐτὸν θρηνώδη ὀλολυγμόν, τὸν ὁποῖον καὶ πρὸ ἐνός μηνός. Ὄρμησα εἰς τὴν οἰκίαν ὡς παράφρων. Ἐντὸς τοῦ προθαλάμου εὔρον τὸν γέροντα πατέρα της, ὅστις εἰς τὴν θέαν μου ἔδραμε ἐνώπιόν μου καὶ μὲ ἐδέχθη εἰς τὰς γηρατὰς ἀλλὰ ρωμαλέας ἀγκάλας του. Τὰ δάκρυά του, ἔρρεον ἀπὸ τῶν δύο αὐστηρῶν ὀφθαλμῶν του, κυλιόμενα δ' ἐπὶ τῆς ψαρρᾶς γενειάδος του, ἔσταζον ὡς σταλακτῖται ἀπὸ ἀκανθοστέφους βράχου.

— «Παιδί μου... τὴ χάνουμε»... Καὶ πεσὼν ἐπὶ τινος καθίσματος διεσπάρη εἰς κοπετούς, μεθ' ὅλους τοὺς ἀγῶνας τοὺς ὁποίους κατέβαλλε, ὅπως μὴ ἀκουσθῆ ὑπὸ τῆς ἀσθενούς. Δὲν ἠδυνάμην νὰ συναρθρώσω μίαν λέξιν. Μετ' ὀλίγον εἰσῆλθομεν εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς κόρης του. Ὑπὸ τὸ ἀμυδρὸν φῶς τῆς λυχνίας, ἦτις ἔφεγγε πρὸ ἀργυρᾶς εἰκόνας τῆς Παναγίας, εἶδον αὐτὴν ἐπὶ τῆς κλίνης της, θανασίμως ὡχρὰν, λυσίκομον, ἐσθεδμένην, ἀλλὰ πάντοτε ὠραίαν, πάντοτε τὸ αὐτὸ γλυκὺ ἐμπνευσμένον βλέμμα.

Ἐκάθησα παρὰ τὴν κλίνην, καὶ ἠσπάρθην τὴν ἐξωθεν τῆς κλίνης πίπτουσαν κατάλευκον ἀλλὰ κρύαν χεῖρα της μὲ τοὺς λυτούς δακτύλους. Κατ' ἀρχῆς ἐν τῇ ἀγωνίᾳ της οὐδόλως ἐφαίνετο ἀναγνωρίζουσα μὲ. Μετὰ τινος στιγμᾶς εἰσελθούσα ἡ γηρατιά της οἶα μετὰ τινος κηρίου, ἐπλησίασε αὐτὴν καὶ τὴν ἐθώπευσε μυστηρικῶς λέγουσα:

— Ἦλθε... παιδί μου...

Τότε ὡς ἀπὸ βαθῆς ληθάργου ἀνανήφουσα ἐστήλωσεν ἐπ' ἐμοῦ τὸ δῦον βλέμμα της, τεῖνασά μοι τὴν χεῖρα, τὴν ὁποίαν ἐκράτῃσα εἰς τὴν ἰδικήν μου.

Ὁ Γκιούλ συσπειρωμένος εἰς τοὺς πόδας τῆς κλίνης, ὅταν μὲ εἶδε εἰσελθόντα ἠγειρε τὴν περίλυπον κεφαλὴν του, ἔδεισεν ἀσθενῶς τὴν οὐρὰν του καὶ ἐξηκολούθει ἔχων καρφωμένους τοὺς γλυκεῖς καὶ νοήμονας ὀφθαλμούς του ἐπὶ τῆς κυρίας του. Εἰς ἐν βλέμμα της, ἔρπων ἠρέμα ἐβῆσθε μέχρι τῶν γονάτων της.

Νεκρικὴ σιγὴ ἐβασίλευεν ἐν τῷ δωμάτιῳ. Μόνον ἐνίοτε ἐκ τοῦ στήθους τοῦ Γκιούλ ἐξήρχετο βαρὺς στεναγμός, καὶ ἠκούετο τρίξιμον πένθιμον ἐκ τῆς θρυαλλίδος τῆς κανθῆλας, ἦτις ἐφαίνετο προωρισμένη νὰ δούσῃ μὲ τὴν ψυχὴν τῆς φίλης μου.

Μετὰ τινος ὥρας ἠσθάνθην τὴν χεῖρα της σφίγγουσαν ἀσθενῶς τὴν ἰδικὴν του ἐντὸς τῆς ὁποίας τὴν εἶχον θερμάνει ὀλίγον. Ἐφαίνετο θέλουσα νὰ μοὶ εἴπῃ κάτι. Ἐκυψα ἐπὶ τῆς κλίνης καὶ νομίζω ὅτι ἤκουσα ὡς ἀπὸ τάφου ἐξερχομένης τὰς ἐξῆς λέξεις:

— Νά μ' ἀγαπᾶς... τὸν Γκιούλ...

Περὶ τὸ μεδονύκτιον ἐξέπνευσε θλίβουσα ἰσχυρῶς τὴν χεῖρα μου καὶ κρατοῦσα ἐπὶ τοῦ στήθους τῆς τὸν ἀγαπητὸν τῆς Γκιούλ. Ἀποφεύγω νὰ σοὶ περιγράψω τοὺς θρήνους τοῦ πατρὸς τῆς, τῆς θείας τῆς καὶ ἐμοῦ. Ἀλλὰ ὅ,τι εἶνε ἀδύνατον νὰ περιγραφῆ εἶνε οἱ γόοι κ' οἱ ὀλολυγμοὶ τοῦ Γκιούλ, μόλις, ἠσθάνθη νεκρὰν τὴν κυρίαν του.

Τὴν ἐπαύριον ὁ Γκιούλ ἠκολούθησεν τὴν κηδεῖαν ὀπισθὲν μου κατηφῆς καὶ περιδάκρυς Ὀλῶν τῶν παρισταμένων ἐκίνησε τὰ δάκρυα, ὅταν ἰδὼν τὴν φίλν του ἐξαφανιζομένην ὑπὸ τὸ χῶμα, ἐρρίφθη ἐντὸς τοῦ τάφου ὀλολύζων.

Μετὰ τὴν κηδεῖαν μὲ ἠκολούθησεν ὡς νὰ ἤμην ἀνεκάθεν κύριος του· ὅταν ἐπιστρέψαμεν οἰκαδε τὸν ἔλαδον ἐπὶ τῶν γονάτων μου καὶ ἐκλαίωμεν ἐκλαίωμεν ἀμφοτέροι τὴν ἀπελθοῦσαν φίλν μας. Εἰς τὸ ὄνομα τῆς Λόπης ἠνώρθου τὰ ὄρα του, οἱ μεγάλοι τοῦ ὀφθαλμοὶ ἐφωτίζοντο εἰς τὸ βάθος τῶν ὑπὸ ἐρυθρωπῆς τινος λάμπειως ὡς λυχνῖται, ἐν ᾧ ἐκ τοῦ βαθέως ἀνασειομένου, στήθους του ἐξήρχετο ὁ αὐτὸς μυστηριώδης στεναγμὸς, τὸν ὁποῖον ἤκουσα κατὰ τὴν πρώτην μας συνέντευξιν ἐκείνην. Ἐρείδων τὴν κεφαλὴν του ἐπὶ τῶν δύο ἐμπροσθίων ποδῶν του ἐκεῖ πρὸ τῶν γονάτων μου, ἐφαίνετο μαντεύων τὰς μυχίας σκέψεις μου καὶ μὲ συνενπνέει καὶ ἐκλαίει μαζί μου τὴν συμφορὰν μας. Ἀλλὰ τί ἔρα γε νὰ ἦτο ἢ ἐρυθρωπῆ ἐκείνη λάμπει, ἥ τις ἐξήστραπτεν εἰς τὸ βάθος τῶν ὀφθαλμῶν του, ὅταν ἤκουε τὸ ὄνομα τῆς Λόπης; Ὡ! ἂν τὸν εἶδαι, ἀκούοντα τὸ ὄνομα τῆς πῶς ἐπῆδα δι' ἐνὸς ἀλματος ἐπὶ τῶν γονάτων μου καὶ ἔλειξε τὰς χεῖρας; Ὅ,τι θέλεις εἰπέ μου πιστεύου εἰς τὴν μετεμψύχων ἐκτοτε. Ἡ ψυχὴ τῆς Λόπης μου, μὲ ἠκολούθει ἐνδαιτωμένη εἰς τὰ ὄμματα τοῦ πιστοῦ Γκιούλ τῆς. Δὲν ἦτο δυνατόν οἱ ὀφθαλμοὶ ἐνὸς ζῶον νὰ ἔχωσι τόσῳ μυστηριώδως οὐρανίαν λάμπην. Ἦτο ἢ ψυχὴ ἐκείνης, ἢ ἄλλης τινος νεκρᾶς, ἥ τις ἐξέλεξε τὸ πιστὸν τοῦτο ζῶον.

Μίαν ἐσπέραν ἐπιστρέψας οἰκαδε ἔμεινα κεραυνόπληκτος μὴ εὐρὼν τὸν Γκιούλ, ὅπως πάντοτε, ὀπισθεν τῆς θύρας περιμένοντά με. Ἡρεύνουσα πανταχοῦ εἶχε γίνεαι ἀφαντος, πηδῆσας ἐκ τοῦ παραθύρου, διότι πάντοτε τὸν ἐκλείον ἐντὸς τοῦ δωματίου ἐκ φόβου μὴ τὸν χάσω. Φαντάσου τὴν ἀπελπισίαν μου. Διήλθον ὅλας τὰς Ἀθῆνας μὴπως τὸν εὕρω. Κατάκοπος ἐξηντλημένος ἐπέστρεψα εἰς τὸ δωμάτιόν μου σκεπτόμενος νὰ γράψω τὴν ἐπαύριον εἰς τὰς ἐφημερίδας δίδων ἀμοιβὴν γενναίαν εἰς τὸν εὐρόντα αὐτόν. Μόλις ἐκλείδα τοὺς ὀφθαλμούς μου εἶδον ὄνειρον τρομερὸν ὅπερ αὐθαρῆ μὲ ἐξύπνησε: εἶδον τὸν Γκιούλ μὲ παραδόξως φωσφορίζοντας ὀφθαλμούς σκάπτοντα διὰ τῶν πελμάτων του τὸν τάφον τῆς φίλης μου. Ἐπῆδουσα ἐκ τῆς κλίνης μου καὶ εἰς στιγμὰς τινὰς, ἤμην ἦδη ἐνδεδυμένος. Κατήλθον δρομαίως καὶ δινηθύθην εἰς τὸ νεκροταφεῖον. Μεθ' ὅλον τὸ ἐπικρατοῦν ἐν τῇ νεκροπολείᾳ σκότος ἠδυνήθην νὰ εὕρω τὸν ἀγόντα εἰς τὸν τάφον τῆς φίλης μου δρο-

μίσκον Μόλις ἐπλησίασα ἐκεῖ εἰς πέντε βημάτων ἀπόστασιν ἐρρίγησα. Εἶδον σκιάν τινα μαῦρην ἐπὶ τοῦ τάφου καὶ δύο ἀλλοκότως ἀπαστράπτοντα φωτεινὰ σημεῖα ὡς δύο ἄστρα ἐν νεφελῶδη οὐρανῷ, ἀπειλητικῶς καρφωμένα ἐπάνω μου. Ἦτο ὁ Γκιούλ. Τὸν ἐκάλεσα «Γκιούλ, Γκιούλ», ἀλλ' οὔτε ἐκινήθη ἐκ τῆς θέσεώς του. Ἐπλησίασα, ὅπως τὸν λαβὼν εἰς τὰς ἀγκάλας, ἀλλὰ μόλις ἐκύψα ὤρμησεν ὡς θηρίον ἐναντίον μου γρυλλίζων ἀπειλητικῶς. Δὲν ἦτο πλέον ὁ πρῶτος ἐκεῖνος Γκιούλ. «Γκιούλ, Γκιούλ» τῷ ἔκραζον. Ἀλλ' οἱ γρυλλισμοὶ ἐξηκολούθουν ἀπειλητικώτεροι. Ἦρχισα νὰ καταλαμβάνωμαι ὑπὸ φόβου. Ἐκάθησα ἐπὶ τινος πλησίον κειμένου μαρμαρίνου τάφου, μὴ ἐπιθυμῶν νὰ ταράξω ἐπὶ πλέον τὴν αἰωνίαν ἠρεμίαν τῶν τάφων. Παρήλαθε μία ὥρα καὶ ὁ Γκιούλ ἐκώφευεν εἰσέτι εἰς τὴν πρόσκλησίν μου, ὅτε μία ἐμπνευσίς διήλθε διὰ τοῦ πνεύματός του. Ἐφώνησα τὸ ὄνομα τῆς Λόπης, καὶ—ὦ τοῦ θαύματος—ὁ Γκιούλ εὐρέθη δι' ἐνὸς ἀλματος ἐπὶ τῶν γονάτων μου, πρῶτος ὡς πάντοτε, λείχων τὰς χεῖρας μου καὶ μὲ ὄμμα ὑπὲρ ποτε λαμπυρίζον! Τὸν ἔλαδον εἰς τὰς ἀγκάλας μου καὶ ἐπέστρεψα συντετριμμένος εἰς τὴν οἰκίαν μου. Εἰς τὸ φῶς τῆς λυχνίας εἶδον τὰ πέλματά του καθημαγμένα ἐκ τῆς ἀνορύξεως τοῦ τάφου τῆς φίλης του.

Παρήλθον ἔκτοτε πολλὰ ἔτη. Ὁ Γκιούλ ἦτο τὸ μόνον ὄν ἐν τῷ ὀποίῳ εἶχον συγκεντρῶσει ὅλην τὴν ἀγάπην μου. Ὅταν ἤμην ἐνίοτε φαιδρὸς ἔτρεχε δι' ἀλμάτων, ὑλάκτει ἐκ χαρᾶς, ἔσειε τὴν οὐρὰν του πλήρης εὐτυχίας. Ὅταν δὲ ἤμην σκυθρωπὸς καὶ σύννους, ἐκάθητο συσπειρωμένος ἐπὶ τινος ἔδρας καὶ μὲ παρητήρει μελαγχολικὸς μὲ τὰ φωτεινὰ του ὄμματα. Μετὰ τόσα ἔτη εἰς τὸ ὄνομα τῆς φίλης μου ἐρρίγει πάντοτε ἐκ χαρᾶς, ἢ δὲ μορῆς του ἔχανε τὸ ζωῶδες, φωτιζομένη ὑπὸ ἀκτίνος ἀνθρωπίνης διανοίας. Κατὰ τινα ἐποχὴν ἠσθένουσα ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας καὶ ὁ πιστός μου φίλος καθήμενος εἰς τοὺς πόδας τῆς κλίνης μου ἔμεινε νήστης κατὰ τὸ διάστημα τοῦ πυρετοῦ μου. Τὸ πτωχὸν ζῶον! πόσον μὲ ἠγάπα καὶ πόσον ἐφάνην εἰς αὐτὸ ἀχάριστος!

Ἠγάπησα ἐκ δευτέρου γυναῖκά τινα, ἥ τις, καίτοι δὲν μοὶ ἐνέπνεε τὸ καλλιτεχνικόν μου τάλαντον ὡς κατὰ τὰ εἰκοσι μου ἔτη ὁ πρῶτος μου ἔρω, ἦτο ὅμως κατάλληλος, ὅπως πληρώσῃ τοὺς νεανίκοις πόθους τῆς ἐν μέσῳ δακρύων διαρρυσάσης νεότητός μου. Καὶ ὅμως τὴν ἠγάπησα ἐπίσης μετὰ θερμῆς ὡς ἀληθῆς καλλιτέχνης. Ἀλλ' εἶχον τὴν ἀνοσίαν, ὠθούμενος ὑπὸ ἀκατανότου ψυχικῆς ἀνάγκης, νὰ τῇ διηγοῦμαι ἐν ἀλλοκότῳ διαχύσει τὴν ἱστορίαν τοῦ πρώτου μου ἔρωτος καὶ ἰδίως περὶ τοῦ Γκιούλ, ὅστις ἐτῆρει πάντοτε πλησίον τῆς ἐχθρικῆς στάσι, οὐδέποτε ἐπιτρέπων αὐτῇ τὴν ἐλαχίστην θωπεῖαν. Τοῦναντίον ἄφινε ἅμα τῇ προσεγγίσει τῆς ὑπόκωφον γρυλλισμόν ὁμοιάζοντα πρὸς μύχιον στόνον. Ἀσπονδὸν μῖσος, ἄσβεστος ζηλοτυπίας ἔχουσα ἤρξατο ἔκτοτε ἐμφωλευούσα εἰς τὰ στήθη τῶν δύο τούτων ὄντων. Μίαν ἡμέραν ἐξ ἀπροσεξίας ἢ ἐρωμένη μου τὸν ἐπλησίασα

ὑπὲρ τὸ σύνθηδες, ὁ δὲ Γκιούλ, ὀρμήσας ἐπ' αὐτῆς ἐβύθησε τοὺς ὀδόντας του εἰς τοὺς γυμνοὺς βραχίονάς τῆς. Τότε ἐξαλλος ἐξ ἀγανακτήσεως λαβὼν τὴν ράβδον μου κετέφερον δεινὸν κτύπημα, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του ὅπερ ὀλίγου δεῖν τὸν ἄφινε νεκρὸν, ἀλλ' ἐκεῖνος συρόμενος ἠμθανῆς μέχρι τῶν ποδῶν μου καὶ σείων τὴν οὐρὰν του μετ' ἀνεκφράστου θλίψεως μὲ ἐπλησίασε καὶ μοῦ ἔλειξε τὴν χεῖρα ἐνῶ ἐστήλωσεν ἐπ' ἐμοῦ τὸ ἀνθρώπινον ὄμμα του οἰοεὶ ζητῶν συγγνώμην. Ὁρμήσας τότε ἐπ' αὐτοῦ μετὰ συντετριμμένης καρδίας τὸν ἔλαδον εἰς τὰς ἀγκάλας καὶ τὸν κατῆσπαζόμενον ἔνδακρυς, προσπαθὼν νὰ τὸν ἀνακαλέσω διὰ τῶν θωπειῶν μου εἰς τὴν ζωὴν.

Ἐκτοτε δὲν ἦτο πλέον ὁ Γκιούλ. Ἐπὶ τοσοῦτον ἠλλάξεν, ὥστε ἐνίοτε ὅταν ἐπέστρεφον εἰς τὸ ἐργαστήριόν μου δὲν ἤρχετο ὡς πάντοτε πρὸ τῆς θύρας. Ὅτε δὲ ἐπέστρεφεν ἐκ τῆς φίλης μου, χωρὶς νὰ κινήσῃ τὴν οὐρὰν του, μὲ ὠσφραίνεται, καὶ εὐθύς ἐκρύπτετο κάτωθεν τῆς κλίνης. Μίαν πρωτὴν τὸν εἶδον νὰ ἐξέλθῃ τῆς θύρας μου δρομαίως, κωφεύων εἰς τὰς προσκλήσεις μου. Γκιούλ, Γκιούλ! ἀλλ' ἐκεῖνος ἐφυγε γενόμενος ἀφαντος. Τὸν περιέμενον μίαν, δύο ἡμέρας, ὁ Γκιούλ εἶχε φύγει μισήσας με, ἴσως καὶ δὲν τὸν ἐπανεῖδον πλέον παρὰ ἀπόψε, ὅπως τὸν εἶδες καὶ σὺ μὲ τὸ περίλυπον ἐκεῖνο βλέμμα.

Καὶ ὁ φίλος μου στενάξας ἔμεινε σύννους.

Παρήλθον τρεῖς μῆνες καὶ δὲν εἶδον τὸν Κίμωνα εἰς Νέον Φάληρον. Ἦμην περίεργος νὰ μάθω ἂν ἐπανεῦρε τὸν Γκιούλ ἢ ἱστορία τοῦ ὀποίου μὲ εἶχε πράγματι συγκινήσει. Περὶ τὰ τέλη τοῦ μηνὸς Αὐγούστου τὸν εἶδον καθήμενον ὡς πάντοτε μόνον. Τὸν ἐπλησίασα καὶ τὸν ἠρώτησα ἀμέσως περὶ τοῦ Γκιούλ.

— «Ἀπέθανε» μοὶ ἀπάντησε περίλυπος. Ἀπέθανε εἰς τὰς ἀγκάλας μου, πρὸ μῆος ἐβδομάδος. Ἐνα βράδυ, ἐνῶ ἐργαζόμενον ἀκούω ξυσίμον ὀνύχων εἰς τὴν θύραν μου. Ἀνοίγω καὶ βλέπω τὸν Γκιούλ, ὅστις εἰσῆλθε περιχαρῆς καὶ πῆρσιε μου τὴν ὠραίαν οὐρὰν του. Ἦμην ἐκτὸς ἑαυτοῦ ἐκ χαρᾶς Ἐνθυμήθημεν τὰ παλὰ μας, τὴν Λόπην μας, ὅλα, ὅλα, καὶ ἦτο εὐτυχῆς. Δὲν ἐφαίνετο μνησικακὸν διὰ τὸ κτύπημα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐνθυμούμενος ἐγὼ ἀνατριχιάζω ἀκόμη. Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι εἶχε γηράσει πολὺ ὁ καῦμένος καὶ ἦλθε ν' ἀποθάνῃ πλησίον μου καὶ ἐξέπνευσε πρὸ τῶν ἡμερῶν καρφόνων ἐπάνω μου τοὺς μέχρι τελευταίας πνοῆς του παραδόξως διαλάμποντας ὀφθαλμούς του».

Καὶ ὁ φίλος μου ἀνελύθη εἰς χεῖμαρρον δακρύων.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ.

ΣΤΑΓΩΝ

Ἡ λευκὴ κόμην ὁμοιάζει τὸν ἀφρὸν τῆς θαλάσσης, τὸν μετὰ τὴν τρικυμίαν.

Κάρμεν Σὺλδα.

ΝΕΑ ΚΑΙ ΠΟΙΚΙΛΑ

Ἡ δεσποινὶς Βακαρέσκου.

Ἡ δεσποινὶς Βακαρέσκου, τῆς ὁποίας τὴν εἰκόνα εἶχομεν δημοσιεύσει ἐν τῷ τεύχει τῆς 30 Ἰουλίου, καὶ τῆς ὁποίας ἤρατο ἐμμανῶς ὁ πρίγκηψ Φερδινάνδος τῆς Ρουμανίας, πεισθεὶσα ὅτι εἶνε ἀδύνατον νὰ τὸν νυμφευθῇ καὶ ἀναγκασθεῖσα διὰ πολιτικούς λόγους ν' ἀποχωρισθῇ τῆς Βασιλείας τῆς Ρουμανίας ἐπεβάρη ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ τῆς αὐτοκτονίας διὰ δηλητηριάσεως. Εὐτυχῶς προελήφθη ἐγκλίρωσις καὶ δι' ἀντιδραστικῶν φαρμάκων ἀπεσοβήθη ὁ κίνδυνος.

Ἄνεμοστρόβιλος.

Εἰς τὸ Μαροκιοβιτὲρ τῆς Ἰταλίας πνεύσας σφοδρότατος ἀνεμοστρόβιλος μετ' ἀγρίας χαλάζης ἤρῃμωσεν ὀλόκληρον τὴν χώραν. Μέγας ἀριθμὸς ζώων ἐθανάτωθη, οἱ καρποὶ πάντες κατεστράφησαν καὶ τινες ἄνθρωποι ἐφονεύθησαν ὑπὸ τῆς προσβολῆς τῆς χαλάζης, ἧς ἕκαστος κόκκος ἐβάρυνε 200 γραμμάρια.

Γεχνιτὸν ὄρος.

Ἐν τῇ ἐν Σικάγῳ προετοιμαζομένη ἐκθέσει, ἐκτὸς ἄλλων περιεργωτάτων, θὰ κατασκευασθῇ καὶ ὄρος ἐκ χαλυβός. Τὸ κατασκευασθρόμενον ὄρος θὰ περικαλυφθῇ ὑπὸ χρώματος καὶ ἐπ' αὐτοῦ θὰ φυτευθῶσιν ὄνθη καὶ χλοή καὶ δενδρόλλια, ηλεκτρικός δὲ σιδηρόδρομος θὰ ἐνεργῇ ἐπ' αὐτοῦ. Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ὄρους θὰ εἶνε κενόν καὶ θὰ χρησιμεύσῃ εἰς διάφορα ἐκθέματα.

Πρωτότυπος Ἐκθεσίς.

Ἐν Παρισίῳ ἐνεκανίσθη κατ' αὐτὰς Ἐκθεσίς βλαπτικῶν καὶ ὠφελίμων ἐντόμων, δι' ἐπιστημονικὴν μελέτην ἀφ' ἑνὸς καὶ διὰ κοινὴν ὠφελείαν ἀφ' ἑτέρου.

Ὁ πλανήτης Ζεὺς.

Κατὰ τὸν «Γαλάτην» τῶν Παρισίων ἀπο πολλῶν ἡμερῶν ὁ Ζεὺς μετ' ἐκτάκτου λαμπρότητος φαίνεται εἰς τὸν ὀρίζοντα. Ὁ ἀστὴρ οὗτος κατέχει κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἐν τῇ τροχίᾳ του τὸ ἐγγύτερον πρὸς τὴν γῆν σημεῖον. Ἀπὸ τοῦ μεσονυκτίου μέχρι τῆς 2 ὥρας τῆς πρωίας ὁ Ζεὺς ἐγγίζων τὸ μέγιστον ὕψος ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος φαίνεται φωτεινότερος καὶ διαυγέστερος ἢ λαμπρὰ Ἀφροδίτη ὠχρίᾳ εἰς τὸ πλευρόν του. Τὸ ἀξιοσημείωτον τοῦτο οὐράνιον φαινόμενον παράγεται κατὰ μακρὰ διαστήματα, διότι ὁ Ζεὺς, ἀπέχων ἀπὸ τοῦ ἡλίου 100 ἑκατομμύρια λεύγας, ἐκτελεῖ τὴν τροχίαν του ἐν διαστήματι 12 ἐτῶν.

Πρασίνη βροχή.

«Κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰούλιον (γράφει ἄγγλος τις) εἶδομεν, χωρὶς νὰ ὑπάρῃ ἢ ἐλαχίστη πνοὴ ἀνέμου, αἴφνης εἰς μικρὰν ἀφ' ἡμῶν ἀπόστασιν, τὸν ἐκεῖ ἐξηπλωμένον πρὸς ἤρανισιν χόρτον ν' ἀνέρχεται εἰς τὸν οὐρανόν. Ὁ Χόρτος οὗτος αἰωρούμενος ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ ἐπὶ 4 ὥρας κατήλθεν εἶτα ἐν εἰδει βροχῆς εἰς τὴν περιχώρον. Τὸ δυσεξήγητον τοῦτο φαινόμενον παρετήρηθη καὶ ἀλλαχοῦ, ἰδίως δὲ ἐν Γερμανίᾳ.

Ἀθήν μετὰ οἶνον

Ἐκ τῆς «Νέας Ἐφημερίδος» ἀποσπῶμεν τὴν ἐξῆς περιέργον σκηλὴν διαδραματισθεῖσαν ἐσχάτως ἐν Πειραιεῖ. Παρουσιάσθη κύριος τις εἰς τὴν ἀστυνομίαν τοῦ Πειραιῶς ζητῶν τὸ μπαούλου του, ἀλλ' ἡ ἀστυνομία δὲν εἶχε γνώσιν περὶ ὑπάρξεως ἐν τῷ ἀστυνομικῷ καταστήματι μπαούλου τινός. Ἀργότερα ὁμοῦς ὁ προσελθὼν ἐξηγήθη σαφέστερον ἐνώπιον τοῦ ὑπαστυνόμου ὡς ἐξῆς: «Προχθές, λέγει, ἤτοιμάσθην νὰ ταξιδεύσω εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἀφοῦ ἤτοιμάσα τὸ

μπαούλου μου καὶ ἔθεσα ἐν αὐτῷ τὴν περιουσίαν μου ἀνερχομένην εἰς 300 λίρας, μετέφερον αὐτὸ ἐπὶ τοῦ γαλλικοῦ ἀτμοπλοίου τοῦ Φραισιεῖ ἀναχωροῦντος εἰς Σύρον καὶ ἐγὼ ἐξῆλθον νὰ περιπατήσω. Ἐπισκέφθην διάφορα μέρη, ἐν οἷς καὶ οὐκ ὀλίγα τοῦ ρητινίτου πρατήρια, ἐνθα ἔθυσα ἀφθῶνως τῷ Βάκχῳ. Ἐκεῖ μέσα εἰς αὐτὰ τὰ παυσίλυπα καταστήματα ἔμεινα ἐπὶ πολὺ καὶ ὅταν ἐξῆλθον διὰ νὰ ἐπιβιβάσθῃ, τὸ ἀτμόπλοιον ἔπλεεν ἤδη εἰς Σύρον. Ἐσκέφθην ἀμέσως τὰς ἐν τῷ κιβώτιῳ 300 λίρας καὶ ἐγίνα ἔξω φρενῶν». Αὕτη εἶνε ἡ ἀφηγήσις τοῦ πατέρου ταξιδιωτοῦ· εὐτυχῶς εἰδοπληθεῖσα ἐγκαίρως ἡ ἀστυνομία Σύρου κατώρθωσε νὰ εὕρῃ καὶ ν' ἀποστείλῃ τὸ ἄνευ τοῦ κυρίου του ταξιδεύσαν κιβώτιον.

ΕΙΚΟΝΕΣ

Ἄλεξάνδρα.

Ἡ μεγάλη Δούκισσα τῆς Ρωσίας Ἄλεξάνδρα, θυγάτηρ τῶν Α. Α. Μ. Μ. τῆς Ἑλλάδος ἐγεννήθη ἐν τῇ ἐν Κερκύρᾳ ἐξοχικῇ βασιλικῇ ἐπαύλει τὴν 18 Αὐγούστου 1870. Ἀνατραφεῖσα ἐν Ἀθῆναις ὡς τελεία ἑλληνίς ἐν ἀρετῇ καὶ παιδείῳ, κατέλιπε μετὰ δακρύων τὰ πατρικὰ ἀνάκτορα καὶ τὴν ἡγαπημένην τῆς πόλιν τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἐμνηστεύθη ἐν Πετρούπολϊ τὴν 6 Ἰουνίου 1889. Ἀπέθανε τὴν 12 Σεπτεμβρίου 1891 ἐν Ἰλνίσκοις.

Ἡ ἐν τῇ 49 σελ. δημοσιευομένη εἰκόνα αὐτῆς, εἶνε ἡ τελευταία, ποιηθεῖσα ἐν τῷ ἐν Πετρούπολϊ φωτογραφεῖῳ Πασέτῃ. Τὴν εἰκόνα ταύτην ἐπεμψεν ἡ ἰδία μετὰ τῆς ἰδιοχείρου ὑπογραφῆς τῆς τῇ ἐνταῦθα ἀγαπητῇ φίλῃ τῆς δεσποινίδι Εἰρηνοῦλα Χατζηπέτρου, ἧτις εὐμενῶς μᾶς τὴν παρεχώρησε πρὸς δημοσίευσιν.

Δημήτριος Κόκκος.

Ἀφίοντες εἰς τὴν κριτικὴν τῶν μεταγενεστέρων τὰ ποιητικὰ ἔργα τοῦ Κόκκου, ἀρκοῦμεθα νὰ χύσωμεν ὀλίγα δάκρυα εἰς τὸν τάφον του, καὶ ν' ἀναγράψωμεν ὧδε βραχείας τινας βιογραφικὰς σημειώσεις.

Ὁ φιλόλογος, ὁ εὐφυλόλογος, ὁ πλήρης ζωῆς Δημήτριος Κόκκος ἐγεννήθη τῷ 1857. Ἐζῆσε καὶ ἐξεπαιδεύθη ἐν Ἀθῆναις, ἀνακηρυχθεὶς διδάκτωρ τὰ νομικά. Ἦλθε τὰς ἀρχὰς τοῦ σταδίου τοῦ ἐχρημάτισε γραμματεὺς τοῦ ἐν Τεργέστῃ ἑλληνικοῦ προξενείου, εἶτα ἀνώτερος ὑπάλληλος τῆς ἐν Ἀθῆναις Ἐταιρίας τῶν Μεταλλουργειῶν τοῦ Λαυρίου, καὶ μετὰ ταῦτα ὑπουργικὸς γραμματεὺς. Ὡς δημοσιογράφος συνηργάσθη ὡς κυριώτατον στοιχείον εἰς πλείστα σατυρικά φύλλα, καὶ ὡς φιλόλογος εἰς πλείστα ἐπίσης φιλολογικὰ καὶ οἰκογενειακὰ περιοδικά. Ἐξέδωκε δύο τόμους ποιημάτων, τοὺς Ἐέλωτας καὶ τὰς Ποιήσεις· πολλαχοῦ δὲ τῶν ἔργων του διακρίνεται ἡ χάρις τοῦ πνεύματος καὶ ἡ εὐπετής αὐτοῦ φαντασία. Δύο τῶν κωμωδιῶν αὐτοῦ διδασκείσθαι ἐπανειλημμένως ἀπὸ τῆς ἑλληνικῆς σκηνῆς ἐστέφθησαν ὑπὸ ἐπιτυχίας. Ἀπέθανε τὴν 11 Σεπτεμβρίου 1891.

Γεώργιος Ροῦφος.

Ὁ Γεώργιος Ροῦφος, ἐγεννήθη ἐν Πάτραις. Ἀνήκων εἰς ἐπιφανοστάτην τῆς Ἀχαΐας οἰκογένειαν, υἱὸς τοῦ Βενιζέλου Ροῦφου, ἀντιβασίλειος κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς μεταπολιτεύσεως, καὶ ἐγγονος τοῦ Κανακάρη, διαδραματίσαντος κύριον πρόσωπον κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἐπαναστάσεως, ἔσχεν ἀπὸ καταγωγῆς μέλλον εὐρὸ ἐνώπιόν του. Ἀντιπροσώπευσε πολλάκις τὴν ἐπαρχίαν του ἐν τῷ κοινοβουλίῳ, ἀνεδείχθη

δήμαρχος Πατρῶν, ἐπὶ τῆς πρωθυπουργίας δὲ Τρικούπη ἐγένετο Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν. Ἀπέθανε τὴν 3 Σεπτεμβρίου 1891.

Γεώργιος Κορκίδης.

Ὁ Κρῆς ὀπλαρχηγὸς Γ. Κορκίδης ἐγεννήθη τῷ 1824 ἐν Ἐπανωχώρῃ τῆς ἐπαρχίας Σελίνου, κληρονομῆσας ἐκ τῆς οἰκογενείας του τὸν πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ἔρωτα καὶ τὴν πρὸς τὰς μάχας κλίσιν. Ὁ βίος αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἔνδοξος· εἰς πάσας τὰς ἐπαναστάσεις τῆς πατρίδος του ἔλαβε μέρος καὶ εἰς τὰς γνωστοτέρας αὐτῶν μάχας ἦτο ἐκ τῶν κυριωτέρων σπουδαιῶν. Ἰδίως ὁμοῦς ἀνεδείχθη κατὰ τὰς αἱματηρὰς ἐπαναστάσεις τοῦ 1866, καὶ 78 ἐν αἷς διετέλει ἀρχηγὸς Σελίνου. Τῷ 1889 ἐξελέγη βουλευτὴς Σελίνου. Βραδύτερον πρόεδρος τῶν ἐιδικῶν συνεδριάσεων τῶν χριστιανικῶν μελῶν τῆς Συνελεύσεως.

Ἀπέθανε καὶ ἐκθεύθη ἐν Ἀθῆναις τὸν Αὐγούστου τοῦ 1891.

ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ

Περίεργον. — Μεταξὺ τοῦ ὀπνωτισμοῦ καὶ τῆς ἐκστασεως ἡ διαφορά εἶνε ἐλαχίστη. Ἐνίοτε μάλιστα ἡ ἐκστασις εἶνε εἶδος ὀπνωτισμοῦ, διὰ ὅρους φυσιολογικοῦς μὴ συντελεσθέντος. Ὁ Φλαίρῳ, ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Ἱστορίᾳ του αναφέρει τοὺς ἐξῆς περιεργούς περὶ ἐκστασεως κανόνας μοναχοῦ τινος τοῦ μέσου αἰῶνος, Συμειῶν καλουμένου: «Ὅταν εἶσαι μόνος εἰς τὸ κελλίον σου κλείσον τὴν θύραν καὶ κάθησαι εἰς μίαν γωνίαν. Ὑψῶσον τὸ πνεῦμα σου ὑπεράνω τῶν ματαίων καὶ προσκαίρων πραγμάτων· εἶτα στήριξον τὴν γενειάδα ἐπὶ τὸν στῆθος σου. Στρέφον τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὰς σέψεις σου πρὸς τὸ μέσον τῆς κοιλίας σου, δηλαδὴ εἰς τὸν ὀμφαλόν. Κρατήσον τὴν ἀναπνοὴν σου καὶ ἀπ' αὐτῆς ἀκόμη τῆς ρινός. Ζήτησον ἐν τοῖς σπλάγγχοις σου τὴν θέσιν τῆς καρδίας ὅπου συγκεντρῶνται δλαὶ αἱ δυνάμεις τῆς ψυχῆς. Κατ' ἀρχὰς θὰ εὕρῃς ἐκεῖ σκότη ψηλαφῆτα καὶ ἀδιαχώριστα, ἀλλ' ἂν ἐπιμένῃς ἐκτελῶν τὰς παραγγέλιας αὐτὰς ἡμέραν καὶ ὕκτα, θὰ εὕρῃς, ὡς τοῦ ὑψίστου θαύματος, χαρὰν ἀδιάκοπον. Διότι ἄμ' ὡς τὸ πνεῦμα εὕρῃ τὴν θέσιν τῆς καρδίας, βλέπει δ,τι ποτὲ τοῦ δὴν εἶδε». Ὅμοιον τρόπον, φαίνεται θὰ μετεχειρίζοντο καὶ οἱ μοναχοὶ τοῦ ἁγίου ὄρους, τοὺς ὁποίους ἐκάλεσαν διὰ τοῦ χαρακτηριστικοῦ ὀνόματος ὀμφαλογοσκόπους. Δι' ὅλα ταῦτα σὰς παραπέμπομεν εἰς τὸ περὶ Φαντασίας βιβλίον τοῦ Henri Joly.

✱

Περίεργον. — Ἡ πρώτη φράσις, τῆς ὁποίας μᾶς ζητεῖτε τὴν μετάφρασιν, ἐπειδὴ ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον τὴν μεταχειρίζομεθα ἐπὶ εἰσιτηρίων, καθιερώθη ν' ἀποδίδεται διὰ τῆς ἑλληνικῆς φράσεως: *Εἰσηγήριον μετ' ἐπιστροφῆς*. διὰ δὲ τὴν φράσιν *Poste restante*, συνειθίζομεν νὰ τὴν γράφωμεν γαλλιστὶ ἐπὶ τῶν ἐπιγραφῶν τῶν ἐπιστολῶν· νομίζομεν ὁμοῦς ὅτι πολὺ καταλλήλως δύναται ν' ἀποδοθῇ διὰ τῆς φράσεως: *Νὰ μένῃ ἐν τῷ ταχυδρομείῳ*, ἢ ἀπλῶς μόνον: *Ἐν τῷ ταχυδρομείῳ*.

✱

Λουκούλω. — Τὸ διήγημά σας δὲν ἐκρίναμεν ἄξιον πρὸς δημοσίευσιν, καθότι ἡ παράδοσις, ἐφ' ἧς στηρίζεται, ἡδύνατο τὸ πολὺ—πολὺ νὰ χρησιμεύσῃ εἰς ἐν μικρὸν ποιηματάκι. Οὕτε κέντρον ἔχει, οὔτε πλοκήν. Νομίζετε πῶς κάθε παράδοσις ἔχει τὰ στοιχεῖα διηγήματος: Ἄν τὴν ἐγράφετε τοῦλάχιστον ὡς διήγησιν καὶ οὐχὶ ὡς διήγημα, εἰς τὴν γλῶσσαν τῆς τῆν φυσικῆν, θὰ ἦτο ἴσως πολὺ καλλιτέρα.

κ. Εὐ. Δάγ. — Μὲ ὄλον τὸν ζῆλον καὶ μὲ ὄλον τὸν θερμὸν ἔρωτα τὸν ὅποιον ἔχετε πρὸς τὰ φιλολογικὰ ἔργα, τὸ διήγημά σας δὲν ἐπέτυχε. Ὡς σειρά διηγήσεως καὶ ὡς πλοκὴ εἶνε ἀρκετὰ καλόν, ὑπὸ ἔποψιν ὅμως ἐκτελέσεως καθυστερεῖ τὰ μέγιστα· γέμει ὀνομαστικῶν ἀπολύτων καὶ σολικισμῶν καὶ περιττολογιῶν. Ὑποθέτομεν πῶς θὰ εἶνε τὸ πρῶτον σας ἔργον καὶ ἐλπίζομεν πῶς, ἂν μελετήσετε καὶ ἂν καταγίνετε περισσότερο, θὰ γράψετε καλὰ μίαν ἡμέραν.

✱

κ. Μ. Ἀργ. Εἰς Σμύρνην. — Περιμένομεν ἀνυπομόνως τὴν ὑποσχεθεῖσαν συνεργασίαν σας· τίποτε ἀνατολικά, αἶ;

✱

Κυμαιομένη. — Δὲν στεροῦνται τέχνης οἱ στίχοι σας, ἀλλὰ δυστυχῶς εἶνε μόνον στίχοι, ἢ ποιήσις ἐλλείπει ἀπ' αὐτῶν· δὲν διαβλέπομεν ἐν αὐτοῖς τὸ ἱερὸν πῦρ, τὴν ἔμπνευσιν, τὸ αἶσθημα· δὲν διακρίνομεν ἐν αὐτοῖς τὸν ποιητὴν: «L'art ne fait que des vers; le cœur seul est (poète)» λέγει ὁ André Chénier καὶ δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχη κανεὶς μὴ συμφωνῶν.

✱

κ. Δ. Ρ. Ἐρταῦθα. — Ὅχι· μόνον πρὸς τὸν Αἰσχύλον διηγωνίσθη ὁ Σοφοκλῆς, ἀλλὰ καὶ πρὸς πολλοὺς ἄλλους ποιητὰς· καὶ πρὸς τὸν υἱὸν του Νεοφῶντα καὶ πρὸς τὸν ἑαυτὸν του ἀκόμη, δέκα ὀκτὼ δὲ φοράς ἤξιώθη τῶν πρωτείων. Γνωστοὶ εἶνε

ὅτι οἱ δραματικοὶ ποιηταὶ ἐδίδασκον τότε οἱ ἴδιοι ἀπὸ σκηνῆς τὰ δράματά των. Ὁ Σοφοκλῆς ὅμως ὢν ἰσχυρόφωνος δὲν ἐτόλμα νὰ διδάξῃ ὁ ἴδιος τὰ ἔργα του, καθόσον μάλιστα, ὡς λέγει ὁ Πλάτων ἐν τῷ Συμπόσιῳ, τὸ ἀκροατήριον τοῦ Θεάτρου ἀπεριζέτο ἐξ 20 ἕως 30 χιλιάδων θεατῶν.

✱

Ἐρωτῶνται. — Ὁ Διογένης ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 88 ἐτῶν, γεννηθεὶς τῷ 413 καὶ βιώσας μέχρι τοῦ 325 π. Χ. Ἐπομένως δὲν ἔζη πλέον εἰς τὸν θάνατον τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ἀποθανόντος τῷ 323 π. Χ.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Γ. Β. Βιβλιοπωλῆν Κείμερον. — Ζητούμενα ἀπεστάλησαν, ἀναμένομεν ἐνεργείας σας. — Μ. Σ. Σμύρνην. — Γ. Γ. Μιτυλήνην. — Α. Μ. Α. Ζάκυνθον. — Δ. Ε. Φιλιππούπολιν· ἀπηντήσαμεν. — Μ. Σ. Μ. Γαλαξίον. Διεύθυνσις ἡλλάγη ἀπὸ τοῦ 4ου ἀριθμοῦ. — Π. Μ. Τρίκερι· ὁμοίως ἀπὸ τοῦ 5ου. — Γ. Φ. Σύρον· 4ου φύλλον ἐστάλη. — G. C. Moscou· ἐλλείποντα ἀπεστάλησαν· νέος συνδρομητὴς ἐνεγράφη καὶ σειρά ἀπεστάλη, εὐχαριστοῦμεν θερμῶς· ταχυδρομικῶς ἀπηντήσαμεν. — Κ. Α. Στυλῖδα· ἐπιστολὴ ἐλήφθη, ἀναμένομεν ὑποσχεθέντα. — Libraire P. S. Alexandrie. Ἀποδείξεις ἐστάλησαν τῶν 2 συνδρομητῶν ἀναμένομεν καὶ τῶν 3 ἄλλων τὰ ὀνόματα καίτοι πλείστα ἡλιζομεν. — Α. Μ. Odessa ἐλήφθησαν ταχυδρομι-

κῶς, ἀπηντήσαμεν. — Σεβ. Ἐφημ. κ. Γ. Δ. Κ. ἐν Σεβαστουπόλει· ὁμοίως. — Δ. Φ. Μιτυλήνην, ὁ ἀριθ. 30 εἶνε καθ' ὄλοκληρίαν ἐξηνητημένος· εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰς πληροφουρίας σας.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

Ἐδημοσιεύθη εἰς τόμον ἐξ 29 σελίδων ἐμβρυεστάτη μελέτη περὶ τῶν ἐν Αἰδηψῷ ἱαματικῶν ὑδάτων ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ παρ' ἡμῖν χημικοῦ κ. Ἀναστασίου Δαμιόγγου, μετὰ σχεδιογράμματος τῶν πηγῶν. Ἐκ τῆς ἀκριβοῦς χημικῆς ἀναλύσεως τῶν ἐν λόγῳ ὑδάτων καταφαίνεται ἡ θεραπευτικὴ δύναμις αὐτῶν καὶ πρὸ πάντων ἡ ἐπιτιμονικὴ δεινότης τοῦ συγγραφέως.

ΕΞΕΔΟΘΗ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Ν. ΜΑΛΤΟΥ

Δ. Φ. καὶ καθηγητοῦ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

Θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ.

Κατὰ τὴν μέθοδον Gespey-Otto-Sauer.

Ἐβρίσκειται παρὰ τοῖς Βιβλιοπωλείοις Βλαμπουργικῆς καὶ Μπέκ.

Προσεχῶς ἐκδοθήσονται Β' μέρος (Γερμανικοὶ Διάλογοι) καὶ Γ' μέρος (Γερμανικὰ Ἀναγνώσματα).

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΙ ΔΗΛΩΣΕΙΣ

Πρὸς τοὺς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ κ. κ. ἀνταποκριτὰς ἡμῶν ποιοῦμεν γνωστὸν ὅτι ἀπὸ τοῦ ἐνεστώτος μηνὸς Σεπτεμβρίου ἀρχόμεθα τῶν γενικῶν εἰσπράξεων τῶν συνδρομῶν τοῦ τρέχοντος 4ου ἔτους καὶ παρακαλοῦμεν θερμῶς ὅπως συμμορφωθῶσι πρὸς τὴν δῆλωσιν ταύτην ὡς πρὸς τὴν ὅσον τάχιον ἀποστολὴν χρημάτων. Διὰ τὰ μέρη δὲ ἔνθα δὲν ὑπάρχουσιν εἰσέτι ἀνταποκριταὶ τοῦ «Ἀττικοῦ Μουσείου» παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ νὰ πέμψωσι πρὸς τὸ ἡμέτερον γραφεῖον ἀπ' εὐθείας τὴν συνδρομὴν των, ὁδὸς Φιλελλήνων ἀρ. 24, μεθ' ὃ θέλουσιν ἐκδοθῆ καὶ θέλουσι σταλῆ πρὸς αὐτοὺς αἱ περὶ ἀποτίσεως ἀποδείξεις.

Οἱ δὲ κ. κ. συνδρομηταὶ τῶν Ἐπαρχιῶν παρακαλοῦνται ἐπίσης ὅπως συμμορφωθῶσι μετὰ τὴν ἄνω δῆλωσιν ἀποστείλωσι ὅμως ἀπ' εὐθείας πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ «Ἀττικοῦ Μουσείου» τὴν συνδρομὴν των ὅσον τάχιον ἢ μόνον διὰ τῶν ὑποπρακτορείων τῶν Ἐφημερίδων, ἢ διὰ τῶν πρακτόρων τῶν καταστημάτων τοῦ κ. Ἀνέστη Κωνσταντινίδου. Εἰς τὸ μέτρον δὲ τοῦτο ἠναγκάσθημεν νὰ προβῶμεν, διότι πολλὰς ζημίας ὑπέστημεν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἕνεκα τῆς καθυστερήσεως πλείστων ὅσον συνδρομῶν τόσο ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ὅσον καὶ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ.

Οἱ ἐν Ἀθήναις κ. κ. συνδρομηταὶ ἡμῶν οἱ μὴ λαβόντες ἀριθμὸν τινα ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντων φύλλων ἕνεκεν ἀλλαγῆς τοῦ διανομῆως παρακαλοῦνται ὅπως σπεύσωσι καὶ δηλώσωσιν ἡμῖν τοῦτο πρὸς ἀποστολὴν. Ὡσαύτως οἱ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ καὶ ἐξωτερικῷ κ. κ. συνδρομηταὶ ἐὰν δὲν ἔλαβον ἀριθμὸν τινα ἐκ ταχυδρομικῆς ἀνωμαλείας παρακαλοῦνται τάχιον νὰ μᾶς γνωστοποιήσωσι τοῦτο.

Ὑπενθυμίζομεν καὶ πάλιν εἰς τοὺς κ. κ. συνδρομητὰς καὶ πράκτορας ἡμῶν τοὺς μὴ ἀποτίσαντας τὴν συνδρομὴν τοῦ παρελθόντος ἔτους, νὰ σπεύσωσιν πρὸς ἐξόφλησιν αὐτῆς. Ὑποθέτομεν ὅτι καὶ οἱ ἴδιοι βλέπουσι τὰς δαπάνας τοῦ φύλλου καὶ ἐλπίζομεν ὅτι δὲν θέλουσι βραδύνει ἐπὶ πλέον τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν λογαριασμῶν των, ὑποβάλλοντες ἡμᾶς εἰς ματαίαν ἀλληλογραφίαν καὶ εἰς ἀπώλειαν χρόνου.

Οἱ δύο προηγούμενοι τόμοι τοῦ «Ἀττικοῦ Μουσείου», τιμώμενοι ἀντὶ 12 δρ. διὰ τὸ ἐσωτερικὸν καὶ 15 διὰ τὸ ἐξωτερικὸν, εἰς τοὺς συνδρομητὰς ἡμῶν καὶ εἰς τοὺς νεωστὶ ἐγεγραμμένους προσφέρονται μόνον ἀντὶ 8 δρ. διὰ τὸ ἐσωτερικὸν καὶ 10 φρ. διὰ τὸ ἐξωτερικὸν.

Ἐπίσης οἱ «Χειμώνανθοι» — συλλογὴ ποιημάτων ὑπὸ Ἰωάννου Πολέμη — τιμώμενοι ἀντὶ δρ. 3, εἰς τοὺς συνδρομητὰς ἡμῶν προσφέρονται μόνον ἀντὶ δρ. 2 διὰ τὸ ἐσωτερικὸν καὶ φρ. 2 διὰ τὸ ἐξωτερικὸν.